

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 3. 2017
COM(2017) 142 final

2017/0063 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2017) 114 final}

{SWD(2017) 115 final}

{SWD(2017) 116 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Všeobecný kontext

Členské štáty EÚ sú kľúčovými partnermi Európskej komisie pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ. Od roku 2004 sú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže členských štátov EÚ na základe nariadenia Rady (ES) č. 1/2003¹ splnomocnené uplatňovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ spoločne s Komisiou. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže sú skutočne povinné uplatňovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ na dohody a postupy, ktoré môžu mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi. Už viac ako desať rokov Komisia aj vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže presadzujú pravidlá hospodárskej súťaže EÚ v úzkej spolupráci v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ďalej len „ESHS“). ESHS bola vytvorená v roku 2004 výslovne na tento účel.

Presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ zo strany Komisie aj vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže je základným stavebným kameňom otvoreného, konkurencieschopného a inovačného vnútorného trhu a má zásadný význam pre vytváranie pracovných miest a rast v dôležitých odvetviach hospodárstva, osobitne v odvetví energetiky, telekomunikácií, v digitálnom odvetví a v odvetví dopravy.

Pravidlá hospodárskej súťaže EÚ sú jednou z určujúcich charakteristík vnútorného trhu: ak dochádza k narušeniam hospodárskej súťaže, nemôže sa dosiahnuť plný potenciál vnútorného trhu a nevytvoria sa správne podmienky na trvalý hospodársky rast. Kľúčovým aspektom prehlbovania vnútorného trhu a dosiahnutia jeho väčšej spravodlivosti je zabezpečenie účinného presadzovania pravidiel vnútorného trhu, ktoré prinesú výsledky blízko k občanom. Presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ v súčasnosti prebieha v takom rozsahu, aký by Komisia v žiadnom prípade nemohla dosiahnuť sama. Od roku 2004 Komisia a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže prijali viac ako 1 000 rozhodnutí o presadzovaní práva, pričom vnútroštátne orgány prijali 85 % z týchto rozhodnutí. Kroky zo strany viacerých orgánov presadzovania práva sú oveľa dôraznejšie, účinnejšie a majú lepší odrádzajúci účinok na spoločnosti, ktoré by mohli podľahnúť pokušeniu porušiť pravidlá hospodárskej súťaže EÚ. Komisia zvyčajne vyšetroje protisúťažné postupy alebo dohody, ktoré majú vplyv na hospodársku súťaž v troch alebo vo viacerých členských štátoch, alebo v prípadoch, keď je užitočné vytvoriť celoeurópsky precedens. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú zvyčajne dobrú pozíciu, aby zakročili v prípadoch, keď ide o významný vplyv na hospodársku súťaž na území daného členského štátu. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú odborné znalosti o tom, ako fungujú trhy v ich vlastnom členskom štáte. Tieto znalosti sú pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže veľmi užitočné. Kroky na vnútroštátnej úrovni prispievajú k posilneniu podpory presadzovania hospodárskej súťaže v spoločnosti vo všeobecnosti.

Dôvody a ciele návrhu

Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú nevyužitý potenciál na účinnejšie presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ. V nariadení (ES) č. 1/2003 sa neriešili prostriedky a nástroje, prostredníctvom ktorých vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1).

súťaže uplatňujú pravidlá hospodárskej súťaže EÚ, a mnohé z nich nemajú všetky prostriedky a nástroje potrebné na účinné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ.

1. Niektoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú vynútiteľné záruky, aby mohli uplatňovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ nezávisle, bez prijímania pokynov od verejných alebo súkromných subjektov. Niekoľko orgánov má ťažkosti s nedostatočnými ľudskými a finančnými zdrojmi, čo môže mať vplyv na ich schopnosť účinne presadzovať pravidlá. Niektoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže napríklad nie sú schopné vykonávať inšpekcie všetkých členov údajného kartelu súčasne, vďaka čomu ostatní členovia kartelu získajú cenný čas na to, aby zničili dôkazy a vyhli sa odhaleniu. Iným chýbajú primerané forenzné IT nástroje na získanie dôkazov o porušeníach.

2. Mnohé vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú všetky nástroje, ktoré potrebujú na účinné odhaľovanie a riešenie porušení práva hospodárskej súťaže. Niektoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú kľúčové vyšetrovacie právomoci, napríklad na zber dôkazov uložených v mobilných telefónoch, laptopoch, tabletoch a pod., čo je v digitálnom veku zásadnou nevýhodou. Ich vyšetrovacie právomoci sú často neúčinné, pretože nie sú podporené účinnými sankciami pre prípad, že spoločnosti nespôlupracujú.

3. Nie všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže môžu ukladať účinné pokuty: v niektorých členských štátoch vnútroštátne právne predpisy bránia orgánom na ochranu hospodárskej súťaže ukladať účinné pokuty za porušenia práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, napríklad v niektorých členských štátoch EÚ sa spoločnosti môžu reštrukturalizovať, a tak sa vyhnúť plateniu pokút. V niektorých členských štátoch sa za porušenia článkov 101 a 102 ZFEÚ ukladá malý počet pokút alebo sa neukladajú žiadne pokuty. Výška uložených pokút sa výrazne líši: pokuta za rovnaký trestný čin môže byť v niektorých členských štátoch oveľa vyššia ako v iných bez toho, aby bola odôvodnená objektívnymi okolnosťami.

4. Programy zhovievavosti sú kľúčovým nástrojom pri odhaľovaní kartelov. Povzbudzujú spoločnosti, aby poskytovali cenné informácie o karteloch, na ktorých sa zúčastnili, výmenou za úplné alebo čiastočné oslobodenie od pokút. Spoločnosti, ktoré zvažujú požiadanie o zhovievavosť, potrebujú dostatočnú úroveň právnej istoty, ktorá by ich motivovala k spolupráci s príslušnými orgánmi. Osobitne to platí v prípade spoločností, ktoré žiadajú o zhovievavosť v rôznych členských štátoch, pretože kartel ovplyvňuje niekoľko jurisdikcií. Rozdiely v rôznych programoch zhovievavosti v Európe však spoločnosti odrádzajú od toho, aby sa priznali a poskytli dôkazy o týchto protisúťažných postupoch.

5. Medzery a obmedzenia nástrojov a záruk vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže oslabujú aj systém paralelných právomocí na presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, ktorý je založený na úzkej spolupráci v rámci ESHS. Tento systém je závislý od toho, aby sa orgány mohli na seba navzájom spoľahnúť v prípadoch, keď orgán jedného členského štátu vykonáva opatrenia na zistenie skutočností v mene orgánu iného členského štátu. Tento systém však dobre nefunguje, pretože niektoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže stále nemajú primerané nástroje na zisťovanie skutočností. Pokiaľ ide o vzájomné poskytovanie pomoci, vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú aj ďalšie medzery, ktoré oslabujú európsky systém presadzovania práva v oblasti hospodárskej súťaže, keďže tento systém je nastavený tak, aby fungoval ako jeden súdržný celok. Vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže

napríklad nemôžu požiadať o cezhraničné vymáhanie pokút, ktoré udelili, ak subjekt, ktorý sa dopustil porušenia, nemá právnu prítomnosť na ich území. V digitálnom veku mnoho spoločností predáva svoj tovar cez internet potenciálne do viacerých krajín, pričom ale majú právnu prítomnosť napríklad len v jednom členskom štáte. Takýmto spoločnostiam v súčasnosti nehrozí žiadna pokuta.

Tieto medzery a obmedzenia nástrojov a záruk vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže znamenajú, že spoločnosti, ktoré sa podieľajú na protisúťažných postupoch, môžu čeliť výrazne odlišným výsledkom konaní v závislosti od toho, v ktorom členskom štáte pôsobia: nemusia podliehať žiadnemu presadzovaniu podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ alebo podliehajú neúčinnému presadzovaniu, napríklad z dôvodu, že nie je možné zozbierať dôkazy o protisúťažných postupoch, alebo z dôvodu, že podniky môžu uniknúť zodpovednosti za zaplatenie pokút. Nerovnomerné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ narúša hospodársku súťaž na vnútornom trhu a oslabuje systém decentralizovaného presadzovania práva zavedený nariadením (ES) č. 1/2003.

Preto je potrebný legislatívny návrh, aby sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožnilo účinnejšie presadzovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ s cieľom zabezpečiť, aby mali potrebné záruky nezávislosti, ako aj potrebné zdroje a právomoci v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút. Odstránenie vnútroštátnych prekážok, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže bránia pri účinnom presadzovaní práva, pomôže odstrániť narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu a zastaví znevýhodňovanie a poškodzovanie spotrebiteľov a podnikov (vrátane MSP) týmito opatreniami. Prostredníctvom zabezpečenia účinnej vzájomnej spolupráce vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže sa navyše zabezpečia vyrovnanejšie podmienky a zaručí sa úzka spolupráca v rámci ESHS.

Návrh je súčasťou pracovného programu Komisie na rok 2017² a je založený na skúsenostiach s presadzovaním práva zozbieraných v rámci ESHS od roku 2004.

Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Návrh dopĺňa nariadenie (ES) č. 1/2003, keďže vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožňuje účinné presadzovanie práva, čo prinesie plné využitie potenciálu decentralizovaného systému presadzovania práva, ktorý bol zavedený uvedeným nástrojom. Osobitne prispeje k naplneniu požiadavky obsiahnutej v článku 35 nariadenia (ES) č. 1/2003, podľa ktorej by členské štáty mali určiť vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže tak, aby sa účinne splnili ustanovenia daného nariadenia. Zabezpečenie účinnej rozhodovacej právomoci a právomoci na ukladanie pokút pre vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže povedie k plnému dodržiavaniu a rozpracovaniu požiadaviek stanovených v článku 5 nariadenia (ES) č. 1/2003 (ktorým sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže udeľuje právo prijímať rozhodnutia a ukladať pokuty v rámci uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ). Poskytnutím účinných právomocí na zisťovanie skutočností vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže sa zabezpečí plná účinnosť povinnosti zakotvenej v článku 22 nariadenia (ES) č. 1/2003, podľa ktorého môžu vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže vykonávať takéto opatrenia v mene iných členov ESHS. Vo svojom oznámení „Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva“³ z roku 2016 Komisia poukázala na dôležitosť silného, účinného

² COM(2016) 710 final.

³ Oznámenie Komisie „Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva“ [C/2016/8600], (Ú. v. EÚ C 18, 19.1.2017, s. 10).

a efektívneho systému presadzovania práva, prostredníctvom ktorého sa zabezpečí, aby členské štáty plne uplatňovali, vykonávali presadzovali právo EÚ. Zdôraznila, že presadzovanie práva EÚ je aj naďalej problematické je potrebné ešte silnejšie zameranie na presadzovanie práva, aby slúžilo vo všeobecnom záujme.

Súlad s ostatnými politikami Únie

Tento návrh je zároveň úplne konzistentný a zlučiteľný s existujúcimi politikami Únie v iných oblastiach, osobitne v tých, ktorými sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže alebo ESHS udeľuje osobitná úloha v oblasti konzultácií, spolupráce, monitorovania, podávania správ alebo rozhodovania.⁴

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Právny základ

Tento návrh je založený na článkoch 103 a 114 ZFEÚ, keďže má niekoľko cieľov, ktoré sú úzko prepojené, a to najmä: 1) vykonať zásady zakotvené v článkoch 101 a 102 ZFEÚ prostredníctvom umožnenia účinnejšieho presadzovania práva zo strany vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže; 2) zabezpečiť, aby sa nenarušila hospodárska súťaž na vnútornom trhu a aby spotrebitelia a podniky neboli znevýhodňované vnútroštátnymi zákonmi a opatreniami, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže bránia v účinnom presadzovaní práva; 3. zabezpečiť dostupnosť rovnakých záruk a nástrojov vo vnútroštátnom práve hospodárskej súťaže pre prípady, keď sa uplatňuje súbežne s článkami 101 a 102 ZFEÚ tak, aby sa zaistila právna istota a rovnaké podmienky; a 4. zaviesť účinné pravidlá týkajúce sa vzájomnej pomoci s cieľom zaručiť hladké fungovanie vnútorného trhu a systému úzkej spolupráce v rámci ESHS.

Zabezpečenie prostriedkov a nástrojov, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožnia účinnejšie presadzovať uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, patrí do rozsahu pôsobnosti článku 103 ods. 1 ZFEÚ, keďže to prispieva k zaisteniu úplnej účinnosti pravidiel hospodárskej súťaže. Článkom 103 ods. 1 sa Rada splnomocňuje, aby prijímala „príslušné nariadenia alebo smernice na vykonávanie zásad stanovených v článkoch 101 a 102“. Tieto opatrenia možno prijať konkrétne na základe článku 103 ods. 2 písm. e) ZFEÚ, a to s cieľom „vymedziť vzťah medzi vnútroštátnymi zákonmi a ustanoveniami tohto oddielu alebo prijatými podľa tohto článku“, ako aj na základe

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33). Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55). Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 1). Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 1). Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/34/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor (Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 32). Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2001 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671). Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 zo 16. apríla 2014 o osobitných požiadavkách týkajúcich sa štatutárneho auditu subjektov verejného záujmu a zrušení rozhodnutia Komisie 2005/909/ES (Ú. v. EÚ L 158, 27.5.2014, s. 77).

článku 103 ods. 2 písm. a) s cieľom „zaručiť dodržiavanie zákazov uvedených v článku 101 ods. 1 a článku 102 stanovením pokút a opakovaného ukladania pokút“.

To by však ako právny základ samo osebe nepostačovalo, pretože cieľ aj obsah navrhovanej smernice tento právny základ presahujú. Navrhovaná smernica má nezávislý cieľ, ktorým je posilnenie fungovania vnútorného trhu, a to prostredníctvom: 1) úpravy vnútroštátnych pravidiel, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže bránia v účinnom presadzovaní práva, čím sa zabezpečí vyrovnanjšia ochrana podnikov a spotrebiteľov v Európe; 2) zabezpečenia dostupnosti rovnakých záruk a nástrojov vo vnútroštátnom práve hospodárskej súťaže, keď sa uplatňuje súbežne s článkami 101 a 102 ZFEÚ tak, aby sa zaistila právna istota a rovnaké podmienky; a 3) zavedenia účinných pravidiel týkajúcich sa vzájomnej pomoci s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie vnútorného trhu a systému úzkej spolupráce v rámci ESHS.

V niektorých členských štátoch vnútroštátne právo bráni vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže ukladať spoločnostiam za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ účinné pokuty. Spoločnosti porušujúce právne predpisy pôsobiace v členských štátoch, kde vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú účinné právomoci ukladať pokuty, sú vďaka tomu chránené pred sankciami, a preto majú malú motiváciu dodržiavať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ. To posilňuje narušenia trhu v celej Európe a oslabuje vnútorný trh. Navyše rozdiely v základných zásadách programov zhovievavosti existujúce v rôznych členských štátoch znamenajú, že so spoločnosťami sa zaobchádza rozdielne v závislosti od toho, ktorý orgán v danej veci koná. Spoločné základné zásady poskytnutia zhovievavosti možno zaistiť iba opatreniami na úrovni EÚ, čím sa zabezpečia vyrovnanjšie podmienky pre podniky.

Obmedzenia a medzery vo vnútroštátnych zákonoch môžu vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže brániť aj pri účinnom zhromažďovaní dôkazov. Opatrenia na oslabenie nezávislosti vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže alebo na obmedzenie ich zdrojov nevyhnutne vychádzajú z iniciatívy samotných členských štátov. Obmedzenie nezávislosti môže byť napríklad motivované snahou o väčšiu kontrolu nad rozhodovaním daného orgánu. Schopnosť vlády uplatňovať vplyv alebo tlak na vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže môže viesť k tomu, že politické hľadiská prevážia nad spoľahlivým presadzovaním práva v oblasti hospodárskej súťaže založeným na právnych a hospodárskych dôvodoch, čo poškodzuje spoločnosti pôsobiace na vnútornom trhu.

Tieto medzery a obmedzenia nástrojov a záruk vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže vedú k tomu, že spoločnosti, ktoré sa podieľajú na protisúťažných postupoch, nepodliehajú žiadnemu presadzovaniu článkov 101 a 102 ZFEÚ, alebo k tomu, že podliehajú neúčinnému presadzovaniu, napríklad z dôvodu, že nie je možné zozbierať dôkazy o protisúťažnom konaní, alebo z dôvodu, že podniky môžu uniknúť zodpovednosti za zaplatenie pokút. Pokiaľ v niektorých jurisdikciách nehrozí pokuta za protisúťažné správanie, spoločnosti nemôžu súťažiť na základe kvality tovarov a služieb, ktoré poskytujú, čo ich odrádza od vstupu na takéto trhy a od uplatnenia svojich práv usadiť sa a poskytovať na týchto trhoch tovary a služby. Spotrebiteľia v členských štátoch, kde je presadzovanie slabšie, nemôžu profitovať z účinného presadzovania práva v oblasti hospodárskej súťaže voči protisúťažným postupom, čo vedie k umelému udržiavaniu vysokých cien tovarov a služieb. Nerovnomerné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ v Európe tak naruša hospodársku súťaž na vnútornom trhu a oslabuje jeho riadne fungovanie.

Ďalší spôsob, ktorým sa v navrhovanej smernici rieši aproximácia vnútroštátnych právnych predpisov, spočíva v tom, že rozsah jej pôsobnosti sa vzťahuje aj na uplatňovanie vnútroštátnych pravidiel hospodárskej súťaže. Väčšina vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v praxi v tej istej veci uplatňuje ustanovenia vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže súbežne s článkami 101 a 102 ZFEÚ. Navrhovaná smernica bude mať nevyhnutne vplyv na ustanovenia vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže uplatňujú súbežne. Navyše, ak vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže vykonáva vyšetrovacie úkony v ranej fáze prípadu, často je ťažké určiť, či sa zistí taký vplyv na obchod, ktorý by viedol k uplatneniu práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. Vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže teda musí predpokladať, že môže uplatňovať obe. To znamená, že ak budú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže využívať právomoc na zber digitálnych dôkazov zavedenú týmto návrhom, potenciálne by to robili pri uplatňovaní práva EÚ aj vnútroštátneho práva. Je preto ťažké, ak nie nemožné, oddeliť takéto súbežné uplatňovanie vnútroštátneho práva od uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ. Ak by vo vnútroštátnom práve neexistovali rovnaké záruky a nástroje pre prípady, keď sa vnútroštátne právo uplatňuje súbežne s článkami 101 a 102 ZFEÚ, vyvolalo by to právnu neistotu a prinieslo riziko narušenia rovnakých podmienok. Navyše, aby mala ochrana materiálov získaných v rámci programu zhovievavosti a urovnania zmysel, musí sa uplatňovať nielen počas prebiehajúcich konaní pred vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže týkajúcich sa uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, ale aj pri samostatnom uplatňovaní rovnocenných ustanovení vnútroštátneho práva.

Medzery a obmedzenia, pokiaľ ide o schopnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže vzájomne si poskytovať pomoc, oslabujú európsky systém presadzovania práva v oblasti hospodárskej súťaže, ktorý je nastavený, aby fungoval ako jeden súdržný celok. Väčšina vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže napríklad nemôže požiadať o cezhraničné vymáhanie pokút, ktoré uložili, ak subjekt, ktorý sa dopustil porušení práva, nemá právnu prítomnosť na ich území. Takýmto spoločnostiam v súčasnosti nehrozí žiadna pokuta. Výsledné neúčinné presadzovanie narúša hospodársku súťaž pre podniky, ktoré dodržiavajú zákony, a oslabuje dôveru spotrebiteľov vo vnútorný trh, najmä v digitálnom prostredí. Riešenie uvedených rozdielov vytvorením systému cezhraničného oznamovania predbežných námietok proti údajným porušeniam článkov 101 a 102 ZFEÚ a rozhodnutiam, ktorými sa tieto články uplatňujú, ako aj cezhraničné vymáhanie pokút uložených vnútroštátnymi správnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže je kľúčovým aspektom zabezpečenia rovnakých podmienok v Európe a prevencie narušení hospodárskej súťaže. Podobne je s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie systému paralelných právomocí v rámci ESHS potrebné prerušiť uplatňovanie vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa premlčacích lehôt počas konaní vedených vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v inom členskom štáte alebo Komisiou.

Aproximácia vnútroštátnych právnych predpisov týmto konkrétnym cieľom, ktoré sú v plnom rozsahu zahrnuté v navrhovanej smernici, presahuje rámec samotného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, pričom sa týka riadneho fungovania vnútorného trhu.

Na záver možno povedať, že návrhom smernice sa z hľadiska účelu aj obsahu sledujú dva politické ciele: jeden sa týka účinného uplatňovania politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a druhý riadneho fungovania vnútorného trhu. Tieto zložky sú neoddeliteľne prepojené: to, že sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožní účinné presadzovanie práva, je nevyhnutne spojené s legislatívnou činnosťou zameranou na odstránenie takých prekážok vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré vedú k nerovnomernému

presadzovaniu a narúšajú hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Spotrebitelia a podniky nebudú znevýhodňované vnútroštátnymi právnymi predpismi a opatreniami, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže bránia v účinnom presadzovaní hospodárskej súťaže. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže musia mať k dispozícii rovnaké záruky a nástroje na uplatňovanie ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže pre prípady, keď sa tieto ustanovenia uplatňujú súbežne s článkami 101 a 102 ZFEÚ, a to z dôvodu potreby právnej istoty a rovnakých podmienok. Napokon je potrebné vytvorenie účinných cezhraničných mechanizmov vzájomnej pomoci na zabezpečenie vyrovnanějších podmienok a ochranu systému paralelných právomocí v rámci ESHS. Tieto vzájomne závislé, hoci samostatné ciele, sa nemôžu dosiahnuť jednotlivo prostredníctvom prijatia dvoch rozličných nástrojov. Nie je napríklad účelné rozdeliť navrhovanú smernicu na jeden nástroj založený na článku 103 ZFEÚ, ktorým sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže poskytnú prostriedky a nástroje potrebné na uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, a druhý nástroj založený na článku 114 ZFEÚ, v ktorom sa bude vyžadovať, aby členské štáty prijali rovnaké pravidlá na uplatňovanie vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže pre prípady, keď sa uplatňujú súbežne s pravidlami hospodárskej súťaže EÚ. Z týchto dôvodov je návrh založený aj na článku 114 ZFEÚ.

Subsidiarita

Nariadením (ES) č. 1/2003 sa zriadil decentralizovaný systém na presadzovanie hospodárskej súťaže, je však potrebné dosiahnuť plné využitie potenciálu tohto systému. Navrhovanou smernicou sa vnútroštátnym orgánom na presadzovanie hospodárskej súťaže poskytnú záruky a nástroje potrebné na účinné presadzovanie práva, čím sa zabezpečí účinné dosahovanie výsledkov v tejto oblasti na vnútroštátnej úrovni.

Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže uplatňujú pravidlá s cezhraničným rozmerom

EÚ by mala prijať opatrenia s cieľom riešiť identifikované problémy, pretože vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže uplatňujú pravidlá EÚ, ktoré majú cezhraničný rozmer. Činnosť presadzovania práva zo strany vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže v jednom členskom štáte môže mať vplyv na hospodársku súťaž, podniky a spotrebiteľov v iných členských štátoch, keďže napríklad celoštátny kartel zvyčajne vylučuje konkurentov z iných členských štátov. Ak vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú potrebné prostriedky a nástroje na presadzovanie práva (napríklad ak im chýbajú zdroje), môže to mať priame nepriaznivé následky pre spotrebiteľov a podniky, a to nielen v danom členskom štáte, ale aj v iných členských štátoch, ako aj pre schopnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže spolupracovať v rámci Európy. Členský štát Y nemôže riešiť chýbajúce prostriedky a nástroje vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže v členskom štáte X. Tento problém sa teda môže riešiť len opatreniami na úrovni EÚ.

Zabezpečenie, aby cezhraničná spolupráca fungovala účinne

Dostatočné fungovanie systému spolupráce vytvoreného nariadením (ES) č. 1/2003 možno zabezpečiť iba prostredníctvom opatrení na úrovni EÚ. Jedným z hlavných prvkov nariadenia (ES) č. 1/2003 je vytvorenie mechanizmov spolupráce, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožňujú vyšetrovať údajné porušenia za hranicami daného členského štátu. Jeden vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže môže požiadať druhý o vykonanie vyšetrovacích úkonov v jeho mene s cieľom zozbierať dôkazy, ktoré sa

nachádzajú v inej jurisdikcii. Ako už bolo uvedené, tento mechanizmus dobre nefunguje, pokiaľ všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú dostatočné právomoci na vykonávanie inšpekcií či vyžiadanie informácií. Aj v tomto prípade sa problém ťažko rieši na úrovni členských štátov. Ak napríklad vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v členskom štáte A potrebuje, aby členský štát B zozbieral dôkazy od spoločností na jeho území, ale vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v členskom štáte B nemá účinné právomoci na zozbieranie takýchto dôkazov, členský štát A nemá možnosť túto situáciu ovplyvniť.

Prepojenia programov zhovievavosti jednotlivých orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v Európe

Programy zhovievavosti sú prepojené, pretože spoločnosti pravidelne podávajú žiadosti do niekoľkých jurisdikcií EÚ a potrebujú záruky cezhraničnej právnej istoty. Skúsenosť z posledného desaťročia ukázala, že členské štáty nemôžu dosiahnuť dostatočnú úroveň cezhraničnej právnej istoty jednotlivo. Rozdiely v programoch zhovievavosti aj naďalej prinášajú rozdielne výsledky pre žiadateľov o zhovievavosť, pokiaľ ide o to, či budú oslobodení od pokút alebo sa im pokuty aspoň znížia. Spoločnostiam, ktoré zvažujú, že nahlásia kartelové správanie vo viacerých jurisdikciách výmenou za zhovievavejšie zaobchádzanie, chýba potrebná istota, či a do akej miery budú môcť využiť programy zhovievavosti. S cieľom zabezpečiť, aby bol systém zhovievavosti dostupný vo všetkých členských štátoch a používal sa v nich podobným spôsobom, je potrebné prijať opatrenia na úrovni EÚ.

Vnútroštátne právne predpisy môžu vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže brániť v účinnejšom presadzovaní

Ako už bolo vysvetlené v oddiele o právnom základe, vnútroštátne právo môže vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže zabrániť v tom, aby boli dostatočne nezávislé a mali k dispozícii účinné nástroje na odhaľovanie porušení práva a na ukladanie účinných pokút spoločnostiam, ktoré porušujú pravidlá hospodárskej súťaže EÚ. Na odstránenie tohto problému je potrebné prijať opatrenia na úrovni EÚ.

Skúsenosť ukazuje, že ak nebudú existovať právne predpisy EÚ, vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže pravdepodobne nebudú poskytnuté všetky potrebné nástroje

Na podnietenie dobrovoľných opatrení na vnútroštátnej úrovni sa vo veľkej miere využívajú mierne opatrenia, no viacerým vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže stále chýbajú záruky a nástroje na účinné presadzovanie práva. Po viac ako desaťročí sa nedá predpokladať, že by nastali potrebné zmeny, ktorými by sa zabezpečilo lepšie fungovanie decentralizovaného presadzovania podľa nariadenie (ES) č. 1/2003 a umožnilo sa účinnejšie presadzovanie práva zo strany vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. To znamená, že mnohým vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže budú naďalej chýbať určité kľúčové nástroje na odhaľovanie porušení a ukladanie sankcií, čo zhoršuje riadne fungovanie decentralizovaného systému vytvoreného nariadením (ES) č. 1/2003.

Existujúce vnútroštátne rámce hospodárskej súťaže samy osebe neumožnia vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže účinnejšie presadzovať pravidlá hospodárskej súťaže v rámci celej EÚ. Komisia navyše nemôže presadzovať žiadne požiadavky EÚ týkajúce sa nástrojov na vyšetrovanie a ukladanie sankcií, zdrojov a inštitucionálnej štruktúry

vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ, pokiaľ takéto požiadavky neexistujú. Zabezpečiť účinnejšie presadzovanie práva zo strany vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže možno teda len prostredníctvom iniciatívy na úrovni EÚ, ktorá im poskytne účinnejšie prostriedky a nástroje na uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ.

Proporcionalita

Vo väčšine aspektov sa v návrhu stanovujú minimálne štandardy, aby sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožnilo účinné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ. Tak sa zaistí primeraná rovnováha medzi splnením všeobecných a konkrétnych cieľov návrhu, pričom nedôjde k neprimeranému zásahu do národných tradícií. Členským štátom zostane možnosť určiť si vyššie štandardy a prispôbiť svoje pravidlá vnútroštátnym špecifikám. Členské štáty budú napríklad môcť naďalej voľne rozhodovať o nastavení, organizácii a financovaní svojich vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže tak, ako to považujú za vhodné, za predpokladu, že sa zabezpečí ich účinnosť. Navrhovanou smernicou sa navyše zabezpečí, že sa bude v plnom rozsahu rešpektovať voľba tých členských štátov, ktoré si vybrali súdny model presadzovania hospodárskej súťaže.

Na získanie pridanej hodnoty z hľadiska presadzovania hospodárskej súťaže stačí vytvoriť podrobnejšie pravidlá len v oblasti využívania programov zhovievavosti pre tajné kartely. Spoločnosti sa priznávajú k svojej účasti v tajných karteloch len v prípade, že sa im poskytne dostatočná právna istota, pokiaľ ide o možnosť, že budú oslobodené od pokút. Markantné rozdiely medzi programami zhovievavosti, ktoré sa uplatňujú v jednotlivých členských štátoch, znamenajú pre potenciálnych žiadateľov o zhovievavosť právnu neistotu, ktorá môže oslabiť ich motiváciu žiadať o zhovievavosť. Ak by členské štáty mohli vykonávať alebo uplatňovať menej prísne alebo prísnejšie pravidlá zhovievavosti v oblasti pôsobnosti tejto smernice, nebolo by to len v rozpore s cieľom zachovania stimulov pre potenciálnych žiadateľov tak, aby sa v maximálnej možnej miere zvýšila účinnosť presadzovania práva v oblasti hospodárskej súťaže v Únii, ale vzniklo by aj riziko ohrozenia rovnakých podmienok pre podniky pôsobiace na vnútornom trhu.

Týmto prístupom, ktorý sa uplatnil v návrhu, sa maximalizuje účinnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, a to pri minimálnom zásahu do vnútroštátnych špecifik prostredníctvom obmedzenia najpodrobnejších pravidiel na oblasti, v ktorých je to nevyhnutne potrebné s cieľom posilniť účinné presadzovanie práva.

Takýto vyvážený prístup nebude predstavovať radikálny odklon od všeobecnej požiadavky práva EÚ, podľa ktorej musia členské štáty stanoviť účinné postupy a sankcie na presadzovanie pravidiel EÚ, ale naopak bude jej logickým rozvinutím. Podľa Súdneho dvora Európskej únie sa vo vnútroštátnom práve musí zabezpečiť plná účinnosť práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže⁵. Súdny dvor uviedol aj, že podrobné vnútroštátne procesné pravidlá fungovania vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže nesmú ohroziť dosahovanie cieľa nariadenia (ES) č. 1/2003, ktorým je zabezpečiť účinné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ zo strany týchto orgánov⁶.

⁵ Vec C-557/12, Kone AG/ÖBB-Infrastruktur AG, EU:C:2014:1317, bod 32.

⁶ Vec C-439/08, Vlaamse federatie van verenigingen van Brood- en Banketbakkers/Ijsbereiders en Chocoladebewerkeren (VEBIC) WZW, EU:C:2010:739, body 56 a 57.

Výber nástroja

Cieľom návrhu smernice je posilniť účinnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, no pritom neuplatňovať rovnaké riešenie pre všetkých, ale naopak zohľadniť právne tradície a inštitucionálne špecifiká jednotlivých členských štátov. Smernica je preto najlepším spôsobom, akým sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže poskytnú záruky potrebné na účinné presadzovanie práva bez neprimeraného zásahu do vnútroštátnych špecifik a tradícií. Na rozdiel od nariadenia sa členským štátom ponechá výber najvhodnejších prostriedkov na vykonávanie opatrení tejto smernice. Smernica je navyše flexibilným nástrojom na zabezpečenie, aby mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže potrebné záruky nezávislosti, zdroje a právomoci v oblasti presadzovania práva a udeľovania pokút, pričom sa členským štátom ponechá priestor na to, aby šli ešte ďalej, ak by chceli.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

V rokoch 2013 a 2014 Komisia vykonala hodnotenie fungovania nariadenia Rady (ES) č. 1/2003. Na základe výsledkov tejto analýzy Komisia vo svojom oznámení „Desať rokov presadzovania antitrustových pravidiel podľa nariadenia (ES) č. 1/2003“ zistila, že existuje priestor na účinnejšie presadzovanie práva zo strany vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, a na tento účel identifikovala niekoľko oblastí opatrení, a to konkrétne zaručiť, aby tieto orgány mali: 1. primerané zdroje a dostatočnú nezávislosť; 2. účinný súbor nástrojov; 3. možnosť udeľovať účinné pokuty; 4. účinné programy zhovievavosti⁷.

Oznámenie z roku 2014 vychádzalo zo správy o piatich rokoch vykonávania nariadenia č. 1/2003, v rámci ktorej sa zistilo, že skutočnosť, že sa umožnilo, aby sa vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže podieľali na presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ, pozitívne prispela k silnejšiemu presadzovaniu práva⁸. V správe sa však dospelo k záveru, že existuje priestor na zlepšenie, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie, aby orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali účinné právomoci v oblasti presadzovania a nástroje na ukladanie pokút.

Konzultácie so zainteresovanými stranami

V čase od 4. novembra 2015 do 12. februára 2016 Komisia vykonala verejnú konzultáciu vo forme prieskumu EÚ, ktorý bol rozdelený na dve časti. Prvá časť obsahovala všeobecné otázky, ktorých cieľom bolo získať informácie od nešpecializovaných zainteresovaných strán, druhá bola zameraná na zainteresované strany s hlbšou znalosťou otázok hospodárskej súťaže/rozsiahlejšími skúsenosťami v tejto oblasti.

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Desať rokov presadzovania antitrustových pravidiel podľa nariadenia č. 1/2003: výsledky a budúce perspektívy“ [COM(2014) 453] a sprievodné pracovné dokumenty útvarov Komisie: „Desať rokov presadzovania antitrustových pravidiel podľa nariadenia č. 1/2003“ [SWD(2014) 230] a „Posilnenie presadzovania hospodárskej súťaže orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch: inštitucionálne a procesné otázky.“ [SWD(2014) 231], <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>.

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Správa o vykonávaní nariadenia (ES) č. 1/2003“ [KOM(2009) 206 final] a sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie [SEK(2009) 574 final], <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>.

Konzultácia nadväzovala na oznámenie Komisie o desiatich rokoch uplatňovania nariadenia č. 1/2003, v ktorom Komisia identifikovala niekoľko oblastí opatrení na posilnenie právomocí vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ. V súlade s tým sa druhá časť konzultácie týkala štyroch kľúčových otázok: i) zdroje a nezávislosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže; ii) nástroje presadzovania práva, ktoré majú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii; iii) právomoci vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže na ukladanie pokút podnikom; a iv) programy zhovievavosti.

Komisii bolo doručených 181 odpovedí od rozličných zainteresovaných strán zahŕňajúcich súkromné osoby, advokátske kancelárie, spoločnosti a priemyselné združenia, spotrebiteľské organizácie, akademikov, mimovládne organizácie, expertné skupiny (think tanks) a odborové zväzy, ako aj verejné orgány vrátane niekoľkých ministerstiev a vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže z EÚ a z krajín mimo nej.

Podľa 76 % respondentov by mohli byť vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže z EÚ pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ aktívnejšie než v súčasnosti, pričom 80 % respondentov navyše podporuje prijatie opatrení na posilnenie presadzovania práva zo strany vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. Podľa kategórie zainteresovaných strán: prijatie opatrení podporilo 100 % akademických inštitúcií, spotrebiteľských organizácií, odborových zväzov a vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, ako aj 86 % MVO, 84 % poradenských firiem/advokátskych kancelárií, 77 % spoločností/MSP/mikropodnikov/živnostníkov, 67 % expertných skupín a 61 % priemyselných združení. Za to, aby takéto opatrenia boli radšej kombináciou opatrení EÚ a členských štátov, bolo 64 % zainteresovaných strán, ktoré sa zúčastnili na verejnej konzultácii. Zvyšných 19 % podporovalo opatrenia výhradne zo strany EÚ a 8 % podporovalo opatrenia len zo strany členského štátu⁹.

Okrem tejto verejnej konzultácie zorganizovali Výbor Európskeho parlamentu pre hospodárske a menové veci (ECON) a Komisia 19. apríla 2016 spoločne verejné vypočutie s cieľom poskytnúť odborníkom a zainteresovaným stranám ďalšiu príležitosť na výmenu názorov na túto verejnú konzultáciu. Po vypočutí nasledovali dve panelové diskusie o štyroch témach, ktorých sa verejná konzultácia týkala. Účastníci týchto diskusií vrátane približne 150 zainteresovaných strán zahŕňajúcich akademikov, podniky (veľké a malé), poradenské firmy, priemyselné združenia, advokátske kancelárie, zástupcov médií, súkromné osoby a verejné orgány vo všeobecnosti súhlasili s cieľmi tejto iniciatívy a podporili ich.

Napokon sa uskutočnili dve stretnutia s príslušnými ministerstvami s cieľom získať od nich predbežnú spätnú väzbu. O hlavných problémoch, ktoré Komisia identifikovala, boli ministerstvá informované 12. júna 2015. Druhé stretnutie s ministerstvami a vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, na ktorom boli informované o výsledkoch verejnej konzultácie, sa konalo 14. apríla 2016.

Pri príprave návrhu sa zohľadnili výsledky uvedenej verejnej konzultácie, verejného vypočutia a stretnutí s ministerstvami.

⁹ Zvyšných 8 % si zvolilo možnosť: „neviem/neuplatňuje sa“.

Získavanie a využívanie expertízy

Komisia vykonala rozsiahly zber údajov v spolupráci so všetkými vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, aby získala podrobný prehľad o aktuálnej situácii.

Posúdenia vplyvu

Správa o posúdení vplyvu, ktorú pripravila Komisia, zahŕňa všetky hlavné aspekty spojené s týmto návrhom. Skúmali sa štyri politické možnosti. Preferovanou možnosťou, ktorá je obsahom tohto návrhu, je prijať legislatívne opatrenie EÚ poskytujúce vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže minimálne prostriedky a nástroje na účinné presadzovanie práva v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré budú doplnené miernymi opatreniami a podrobnými pravidlami v prípadoch, keď je to potrebné.

Pokiaľ ide o ďalšie tri politické možnosti, ktoré boli preskúmané v rámci správy o posúdení vplyvu: i) pri základnom scenári, t. j. ak EÚ neprijme žiadne opatrenia, sa dané politické ciele s veľkou pravdepodobnosťou nedosiahnu a takýto postup by nebol v súlade s očakávaniami zainteresovaných strán; ii) možnosť prijať výhradne mierne opatrenia by neposkytla dostatočne pevný právny základ, aby sa zabezpečilo, aby mali všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže potrebné prostriedky a nástroje na účinné presadzovanie práva v oblasti hospodárskej súťaže. Navyše mierne opatrenia sú zavedené už niekoľko rokov, pričom sa nedosiahol cieľ plného využitia potenciálu decentralizovaného systému zavedeného nariadením (ES) č. 1/2003; iii) poskytnutie podrobných a jednotných prostriedkov a nástrojov pre vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže prostredníctvom prijatia legislatívneho opatrenia EÚ by v porovnaní s preferovanou možnosťou prinieslo obmedzené dodatočné prínosy a zároveň by zahŕňalo väčší zásah do vnútroštátnych právnych systémov a tradícií.

Posúdenie prínosov preferovanej možnosti z kvantitatívneho aj kvalitatívneho hľadiska (napríklad pokiaľ ide o pozitívny vplyv na rast celkovej produktivity faktorov, ktorý je kľúčovou súčasťou HDP)¹⁰ ukazuje, že prínosy vysoko presiahnu náklady na vykonávanie.

Výbor Komisie pre kontrolu regulácie v septembri 2016 poskytol svoje pripomienky k návrhu správy o posúdení vplyvu a v decembri 2016 vydal priaznivé stanovisko s výhradou pripomienok, ktoré boli riadne zohľadnené¹¹. S ohľadom na tieto pripomienky sa v záverečnej správe o posúdení vplyvu uvádzajú všetky dostupné neoficiálne dôkazy o príčinách problémov, podrobnejšie informácie o politických možnostiach, ktoré sa skúmali, a podrobná analýza nákladov a prínosov preferovanej možnosti, z ktorej vyplýva, že prínosy súčasného návrhu významne prevažujú nad súvisiacimi nákladmi. V záverečnej správe o posúdení vplyvu sa navyše podrobnejšie uvádzajú obmedzenia a neistoty kvantitatívnych odhadov, jasnejšie sa opisujú názory zainteresovaných strán z verejnej konzultácie a lepšie sa preukazuje zlučiteľnosť skúmaných možností so zásadami subsidiarity a proporcionality.

Koho ovplyvnia opatrenia a akým spôsobom

Ak sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožní, aby účinnejšie presadzovali právo v oblasti hospodárskej súťaže, vyplynú z toho prínosy pre všetkých

¹⁰ Pozri bod 6.3 správy o posúdení vplyvu dostupnej na: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>.

¹¹ Pozri stanoviská z 28. septembra 2016 a 9. decembra 2016 dostupné na: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>. Pozri aj prílohu I k správe o posúdení vplyvu.

spotrebiteľov a spoločnosti, malé aj veľké (vrátane MSP), keďže to posilní účinnú hospodársku súťaž a zabezpečí vyrovnanejšie podmienky. Nie je preto potrebné zabezpečiť diferencovaný rozsah pôsobnosti, napríklad zahrnúť výnimky alebo uplatniť miernejší režim, pokiaľ ide o MSP.

Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže

Hlavnými príjemcami iniciatívy budú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže a spolu s podnikmi budú iniciatívou aj najviac ovplyvnené. Po svojom vykonaní návrh poskytne všetkým vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže účinné prostriedky a predpisy na získavanie dôkazov o porušeníach, na ukládanie pokút spoločnostiam, ktoré porušujú zákony, na nezávislé konanie pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ a poskytne im potrebné zdroje na vykonávanie ich úloh, ako aj účinnejšie programy zhovievavosti. To vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožní účinné presadzovanie práva a lepšiu spoluprácu s inými orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v EÚ, čo povedie k väčšej hospodárskej súťaži na trhu. Konkrétnejšie zabezpečí, aby systém cezhraničného zberu a výmeny informácií vytvorený nariadením (ES) č. 1/2003 účinne fungoval. To môže vytvoriť isté dodatočné náklady pre niektoré verejné orgány, ak bude napríklad potrebné zabezpečiť nové IT nástroje, možno však očakávať, že tieto náklady budú zanedbateľné. Nie všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže budú ovplyvnené rovnakým spôsobom, keďže potrebné zmeny budú závisieť od konkrétneho východiskového bodu každého vnútroštátneho právneho rámca.

Podniky

Iniciatíva bude mať významný vplyv aj na podniky. Po prvé podobne ako spotrebiteľia aj podniky trpia dôsledkami nedostatočnej úrovne presadzovania práva v oblasti hospodárskej súťaže, keďže čelia negatívnemu vplyvu vyšších cien zo strany svojich dodávateľov a nižších úrovní inovácie a výberu, ako aj pokusmi konkurentov porušovať pravidlá hospodárskej súťaže a vylúčiť ich z trhu. Návrhom sa posilní presadzovanie práva v oblasti hospodárskej súťaže zo strany vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a vytvoria sa vyrovnanejšie podmienky, v ktorých prevláda kultúra hospodárskej súťaže prínosná pre všetky spoločnosti, veľké aj malé, keďže im umožňuje súťažiť spravodlivejšie na základe kvality tovarov a služieb, ktoré poskytujú, a rásť na celom jednotnom trhu. Návrh podnikom prinesie aj stimuly na inovácie a poskytovanie lepšieho rozsahu kvalitnejších výrobkov a služieb, ktoré splňajú očakávania zákazníkov.

Po druhé návrh do istej miery prinesie prospech aj podnikom, ktoré sú vyšetrowané v súvislosti s údajnými porušeniami pravidiel hospodárskej súťaže EÚ. Prostredníctvom zavedenia kľúčových účinných prostriedkov a nástrojov pre vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže sa obmedzí rozdielnosť výsledkov pre spoločnosti, čo prispeje k predvídateľnejšiemu uplatňovaniu pravidiel hospodárskej súťaže EÚ a zvýšeniu právnej istoty v celej EÚ. Podniky môžu mať prospech aj z posilnenia procesných práv, najmä v tých jurisdikciách, kde existuje priestor na zlepšenie, ako aj z väčšej právnej istoty pri podávaní žiadostí o zhovievavosť. Podniky môžu čeliť počiatočným nákladom na adaptáciu na oboznámenie sa s novými procesnými pravidlami. Celkovo sa však náklady podnikov zapojených do cezhraničných činností na jednotnom trhu na prispôsobenie sa rozličným právnym rámcami pravdepodobne znížia.

Na druhej strane pre podniky porušujúce zákony v niektorých jurisdikciách bude ťažšie zatajovať dôkazy, vyhnúť sa pokutám alebo profitovať z nízkych pokút.

Spotrebitelia

Spotrebitelia budú mať prínos z výhod, ktoré na trh prináša silnejšia hospodárska súťaž a ktorými sú väčší výber a kvalitnejšie produkty. Nedostatok prostriedkov, nástrojov a kapacít vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže znemožňujúci využitie ich plného potenciálu pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ pre spotrebiteľov znamená, že nemôžu využívať výhody vyplývajúce z presadzovania práva v oblasti hospodárskej súťaže. Na základe tohto návrhu sa spotrebiteľom v celej EÚ poskytne rovnocenná úroveň ochrany pred praktikami podnikov, ktoré udržiavajú umelo vysoké ceny tovarov a služieb, čím sa posilní výber inovačných tovarov a služieb za dostupné ceny.

Základné práva

Návrhom sa zabezpečuje ochrana základných práv spoločností, ktoré podliehajú konaniam v oblasti hospodárskej súťaže, najmä (ale nie výhradne) právo podnikat', právo vlastníť majetok, právo na dobrú správu vecí verejných a právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom (články 16, 17, 41 a 47 Charty základných práv Európskej únie). Vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže sa udelia právomoci presadzovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ len do takej miery, do akej to je potrebné a primerané. Členské štáty budú musieť poskytovať primerané záruky vykonávania týchto právomocí, ktoré budú spĺňať prinajmenšom štandardy stanovené v Charte základných práv Európskej únie a ktoré budú v súlade so všeobecnými zásadami práva EÚ vrátane riadneho dodržiavania práv fyzických osôb na ochranu osobných údajov. Tieto záruky by mali byť osobitne v súlade s právom na obhajobu spoločností, ktoré podliehajú konaniam na presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, pričom hlavnou súčasťou týchto práv je právo na vypočutie. Zahŕňa to aj právo na formálne oznámenie námietok vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže podľa práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, ako aj účinné právo na prístup k spisu, aby mali spoločnosti možnosť pripraviť svoju obhajobu. Adresáti konečných rozhodnutí vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ by mali mať právo na účinný súdny prostriedok nápravy proti týmto rozhodnutiam.

Tento návrh zahŕňa aj osobitné záruky vo vzťahu k základným právam. Napríklad inšpekcie neobchodných priestorov by mali podliehať povoleniu zo strany súdneho orgánu. Záruky základných práv sú zakotvené aj vo viacerých ustanoveniach. Napríklad pokuty, štrukturálne a behaviorálne nápravné opatrenia môžu vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nariadiť len pod podmienkou, že sú „primerané“. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže budú môcť vykonať inšpekcie a vydávať žiadosti o informácie pod podmienkou, že bude splnený test „nevyhnutnosti“.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Účinná a efektívna spolupráca a výmena informácií medzi členskými štátmi si vyžadujú bezpečnú infraštruktúru. Pre fungovanie ESHS je kľúčová interoperabilita. V súčasnom viacročnom finančnom rámci (VFR) sa tieto opatrenia financujú hlavne z programu ISA¹² v závislosti od dostupnosti zdrojov v tomto programe a kritérií oprávnenosti a prioritizácie. Podrobnosti rozpočtového vplyvu návrhu na obdobie po roku 2020 budú predmetom návrhov Komisie týkajúcich sa ďalšieho VFR a konečného výsledku rokovaní o VFR na obdobie po

¹² Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2240 z 25. novembra 2015, ktorým sa zriaďuje program pre riešenia interoperability a spoločné rámce pre verejnú správu, podniky a občanov v Európe (program ISA²) ako prostriedok modernizácie verejného sektora (Ú. v. EÚ L 318, 4.12.2015, s. 1).

roku 2020. Predpokladaná približná suma na údržbu, vývoj, internetové hostiteľské služby, prevádzku a podporu centrálného informačného systému (systém Európskej siete pre hospodársku súťaž) v súlade s príslušnými normami dôvernosti a bezpečnosti údajov je 1 milión EUR. Iné administratívne náklady spojené s fungovaním ESHS, napríklad na organizáciu stretnutí, vývoj a poskytovanie programov odbornej prípravy, vydávanie usmernení a spoločných zásad, sa odhadujú na 500 000 EUR ročne.

Legislatívny návrh nemá vplyv na rozpočet a nevyžaduje si dodatočné personálne zdroje. Podrobné informácie sú uvedené v legislatívnom finančnom výkaze, ktorý tvorí prílohu k tomuto návrhu.

5. ĎALŠIE PRVKY

Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Komisia pripravila plán vykonávania, v ktorom identifikuje hlavné výzvy, ktorým budú členské štáty pravdepodobne čeliť počas prijímania a vykonávania smernice, a navrhla niekoľko opatrení na ich riešenie.

Plán vykonávania zahŕňa: i) jednotné kontaktné miesto na spojenie s Komisiou prostredníctvom funkčného mailboxu, ktorý môžu členské štáty používať v prípade všetkých otázok spojených s navrhovanou smernicou; a ii) niekoľko opatrení, ktoré vykonajú Komisia a členské štáty vo vzťahu k trom hlavným výzvam v oblasti vykonávania: a) implementácia do stanoveného termínu; b) poskytovanie odbornej prípravy a podpory vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže; a c) zabezpečenie primeraných informácií pre podnikateľskú komunitu.

Komisia bude monitorovať transpozíciu a vykonávanie smernice počas obdobia pred termínom transpozície aj po transpozícii.

Po 5 rokoch od dátumu transpozície smernice sa vykoná jej hodnotenie *ex-post*.

Vysvetľujúce dokumenty

V navrhovanej smernici sa stanovujú osobitné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby: 1) mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže účinné záruky nezávislosti a zdrojov, ako aj právomoci v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút; 2) boli zavedené rovnaké záruky a nástroje pre prípady, keď vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže uplatňujú vnútroštátne právo súbežne s článkami 101 a 102 ZFEÚ; 3) si vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli poskytovať vzájomne pomoc a chrániť systém úzkej spolupráce v rámci ESHS. Z navrhovanej smernice vyplýva niekoľko právnych povinností. Jej účinná transpozícia si preto vyžaduje, aby sa v rámci príslušných vnútroštátnych právnych predpisov prijali konkrétne a cielené zmeny. Na monitorovanie správnej transpozície smernice Komisiou preto nebude stačiť, ak členské štáty poskytnú znenie vykonávacích ustanovení, ale môže byť potrebné celkové posúdenie výsledných režimov zavedených do vnútroštátneho práva. Členské štáty by preto Komisii mali predložiť aj vysvetľujúce dokumenty s uvedením, ktoré existujúce alebo nové ustanovenia ich vnútroštátneho práva majú slúžiť na vykonanie jednotlivých opatrení navrhovanej smernice.

Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Návrh tvorí 10 kapitol a pozostáva z 34 článkov.

Kapitola I – Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

V tejto kapitole sa vymedzuje rozsah pôsobnosti a hlavné pojmy, ktoré sa v návrhu používajú. Použité vymedzenia pojmov vo veľkej zodpovedajú vymedzeniam použitým v nariadení (ES) č. 1/2003 a v smernici 2014/104/EÚ o určitých pravidlách upravujúcich žaloby za porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže¹³.

Kapitola II – Základné práva

Návrhom sa zabezpečí, aby členské štáty vytvorili primerané záruky vykonávania právomocí stanovených v tomto návrhu. Tieto záruky budú musieť prinajmenšom spĺňať štandardy stanovené v Charte základných práv Európskej únie a všeobecné zásady práva Únie¹⁴. Počas verejnej konzultácie prejavili právnici, podnikatelia a organizácie podnikateľov záujem o to, aby sa zaistilo, že účinné právomoci na presadzovanie práva, ktorú budú mať vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii, budú vyvážené väčšími procesnými zárukami.

Kapitola III – Nezávislosť a zdroje

V tejto kapitole sa zabezpečuje, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali potrebné záruky nezávislosti. Osobitne sa zavádzajú záruky na ochranu zamestnancov a manažmentu vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pred vonkajším vplyvom pri presadzovaní pravidiel hospodárskej súťaže EÚ, a to prostredníctvom: i) zabezpečenia, aby mohli vykonávať svoje povinnosti a svoje právomoci nezávisle od politického a iného vonkajšieho vplyvu; ii) výslovného vylúčenia pokynov od akéhokoľvek vládneho či iného verejného alebo súkromného subjektu; iii) zabezpečenia, aby sa zdržali akejkoľvek činnosti, ktorá nie je zlučiteľná s výkonom ich povinností a právomocí; iv) zákazu prepustenia manažmentu z dôvodov spojených s rozhodovaním v konkrétnych prípadoch; v) zabezpečenia právomoci stanoviť si pri jednotlivých prípadoch priority vrátane právomoci zamietnuť sťažnosti, pretože v nich uvedené záležitosti nepatria medzi priority. Pokiaľ ide o tento aspekt týkajúci sa priorit, návrh sa nedotýka práva členských štátov vymedziť si vlastné všeobecné politické ciele. Väčšina zainteresovaných strán v rámci procesu konzultácie podporovala prijatie takých opatrení, ktoré by zahŕňali všetky tieto aspekty. Najmä podniky uvádzali, že nedostatočná možnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže stanoviť si plne priority im bráni v tom, aby sa zamerali na tie porušenia práva, ktoré najviac narušajú hospodársku súťaž.

Okrem toho sa v tejto kapitole zavádza výslovná požiadavka, aby členské štáty zabezpečili ľudské, finančné a technické zdroje, ktoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže potrebujú na vykonávanie svojich základných úloh podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ.

¹³ Ú. v. EÚ L 349, 5.12.2014, s. 1.

¹⁴ V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sú „požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv zakotvených v právnom poriadku [EÚ] [...] záväzné aj pre členské štáty, keď vykonávajú pravidlá [EÚ]“, rozsudok vo veci Karlsson a iní, vec C-292/97, EU:C:2000:202, bod 37. Pozri aj rozsudok vo veci Eturas, C-74/14, ECLI:EU:C:2016:42, bod 38, v ktorom Súdny dvor Európskej únie pripomenul, že prezumpcia nevinu predstavuje všeobecnú zásadu práva EÚ, ktorá je v súčasnosti zakotvená v článku 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (v tejto súvislosti pozri rozsudok vo veci E.ON Energie/Komisia, C 89/11 P, EU:C:2012:738, bod 72), ktorú musia členské štáty dodržiavať pri vykonávaní práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti pozri aj rozsudok vo veci VEBIC, C-439/08, EU:C:2010:739, bod 63.

V príslušnom ustanovení sa ponecháva priestor pre reakciu členských štátov na hospodárske výkyvy bez ohrozenia účinnosti vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže.

Kapitola IV – Právomoci

Vyšetrovacie a rozhodovacie právomoci a postupy sú hlavnými pracovnými nástrojmi orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. V súčasnosti však v rámci Európy existuje zmes rozličných právomocí týchto orgánov, pričom mnohé z nich potrebné právomoci nemajú. Rozsah vyšetrovacích a rozhodovacích právomocí vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže sa značne líši, čo môže mať významný vplyv na ich účinnosť.

S cieľom riešiť tento problém sa v návrhu stanovujú minimálne základné účinné vyšetrovacie právomoci (právomoc vykonávať inšpekcie obchodných aj neobchodných priestorov, vydávať žiadosti o informácie) a rozhodovacie právomoci (právomoc prijímať rozhodnutia o zákaze vrátane právomoci ukladať štrukturálne a behaviorálne nápravné opatrenia, rozhodnutia o záväzkoch a predbežné opatrenia). Prijatie opatrení na účely toho, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali k dispozícii takéto účinné nástroje, malo v rámci verejnej konzultácie širokú podporu. Zainteresované strany, najmä podniky, napríklad zdôrazňovali, že nedostatočná právomoc vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, pokiaľ ide o požadovanie štrukturálnych náprav, je problémom najmä pre tie podniky, ktoré boli poškodené protisúťažným správaním subjektu, ktorý porušil právo.

Návrh takisto zabezpečí, aby tieto nástroje boli dostatočne účinné tým, že sa stanovia účinné sankcie pre prípad nedodržania pravidiel. Aby boli sankcie účinné, musia sa vypočítavať v pomere k celkovému obratu daného podniku, ale členské štáty budú mať flexibilitu pri implementácii (napr. nestanovujú sa konkrétne percentuálne podiely, pokiaľ ide o výšku pokuty).

Kapitola V – Pokuty a pravidelné penále

Schopnosť orgánov na ochranu hospodárskej súťaže ukladať pokuty spoločnostiam, ktoré porušujú právo hospodárskej súťaže, je hlavným nástrojom presadzovania práva. Účelom pokút je potrestať spoločnosti, ktoré porušili pravidlá hospodárskej súťaže, a odradiť tieto a iné spoločnosti od nezákonného správania či od pokračovania v takomto správaní. V roku 2009 Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že účinnosť sankcií uložených vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže a Komisiou je podmienkou koherentného uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže EÚ¹⁵. Vyskytuje sa však niekoľko problémov, ktoré ovplyvňujú úroveň presadzovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, čo znamená, že spoločnosti môžu čeliť nízkym či dokonca žiadnym pokutám v závislosti od toho, ktorý orgán koná, čím sa oslabuje odrádzajúci účinok a narúšajú sa rovnaké podmienky.

Po prvé povaha pokút za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ ukladaných vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže sa v jednotlivých členských štátoch líši. Pokuty môžu byť uložené buď v správnom konaní (uložené orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže) alebo v inom ako trestnom konaní (uložené súdmi), alebo v trestnom či kvázi trestnom konaní [uložené najmä súdmi alebo v niektorých prípadoch vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ale na základe kvázi trestných (priestupkových)

¹⁵

Rozsudok vo veci Inspecteur van de Belastingdienst/X BV, C-429/07, EU:C:2009:359, body 36 – 39.

konaní]. Vo väčšine členských štátov sa ukladajú správne pokuty. Občianske pokuty¹⁶ ukladajú tri členské štáty. V piatich členských štátoch sa pokuty ukladajú v (kvázi) trestných konaniach. Vo väčšine členských štátov, kde sa pokuty ukladajú najmä v (kvázi) trestných konaniach, sa európske právo v oblasti hospodárskej súťaže nepresadzuje dostatočne. Ak sa aj presadzuje, v rokoch 2004 – 2013 boli sankcie uložené len zriedka. Väčšina zainteresovaných strán vo verejnej konzultácii uviedla, že trestnoprávne systémy sú na presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ menej vhodné. Aby sa tento problém nedostatočného presadzovania práva vyriešil a súčasne sa zachovala flexibilita pre členské štáty, návrh zabezpečí, aby v tých členských štátoch, v ktorých vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže v súčasnosti nemôžu prijímať rozhodnutia o uložení pokuty, boli vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže dané právomoci na prijímanie takýchto rozhodnutí priamo alebo aby tieto členské štáty museli zaistiť, že takéto rozhodnutia môže prijať súd v rámci iného ako trestného konania. Potreba zmeny sa takto zachová na minimálnej úrovni.

Po druhé existujú rozdiely v metódach výpočtu pokút, čo má významný vplyv na výšku pokút ukladaných vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže. Tieto rozdiely sa týkajú najmä: 1) maximálnej pokuty, ktorú možno uložiť (zákonné maximum) a 2) parametrov výpočtu pokuty. Týmto rozdielmi sa dá čiastočne vysvetliť, prečo sa pokuty v súčasnosti líšia, a to až 25-násobne, podľa toho, ktorý orgán koná. Veľmi nízke pokuty za rovnaké porušenie znamenajú, že odrádzajúci účinok pokút sa v jednotlivých členských štátoch EÚ významne líši, čo je problém, na ktorý sa poukázalo v rámci verejnej konzultácie. Uložené pokuty nemusia byť primerané ujme na hospodárskej súťaži spôsobenej protisúťažným správaním. S cieľom zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli stanoviť odrádzajúce pokuty na základe spoločného súboru základných parametrov, bude po prvé potrebné zaviesť spoločné zákoné maximum vo výške najmenej 10 % celosvetového obratu a po druhé by vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali pri ukladaní pokuty prihliadať na základné faktory vážnosti a trvania porušovania práva.

Tretí aspekt sa týka obmedzení v súvislosti s tým, kto môže byť zodpovedný za platbu pokuty. V rámci európskeho práva v oblasti hospodárskej súťaže je pojem „podnik“ vymedzený v judikatúre Európskeho súdneho dvora. To znamená, že rôzne právne subjekty patriace k jednému „podniku“ sú spoločne a nerozdielne zodpovedné pokuty uložené takémuto „podniku“¹⁷. Tým sa celej skupine podnikov vysiela jasný signál, že nedostatočná správa a riadenie spoločností a nedodržiavanie práva v oblasti hospodárskej súťaže nezostanú nepotrestané. Umožňuje sa aj, aby pokuta odrážala celkovú silu skupiny podnikov, a nie len silu dcérskej spoločnosti, vďaka čomu je opatrenie účelnejšie a má väčší odrádzajúci účinok. Niekoľko vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže však nemôže brať materské spoločnosti na zodpovednosť za porušenia spáchané dcérskymi spoločnosťami, ktoré sú pod ich kontrolou. Ďalšie vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže navyše nemôžu uložiť pokuty právnym nástupcom subjektu, ktorý sa dopustil porušenia a má zaplatiť pokutu, alebo o tejto veci existuje neistota, a to napriek dlhodobu ustálenej judikatúre Súdného dvora. To znamená, že spoločnosti sa môžu vyhýbať plateniu pokút jednoduchým zlúčením sa s inými spoločnosťami alebo prostredníctvom podnikovej reštrukturalizácie. Na riešenie tohto problému sa v návrhu zabezpečuje, aby sa uplatňoval pojem „podnik“ na účely ukladania pokút materským spoločnostiam a právnym a hospodárskym nástupcom podnikov.

¹⁶

Pojem „občianske pokuty“ sa používa na označenie pokút uložených v rámci iných ako trestných konaní.

¹⁷

Rozsudok vo veci AkzoNobel NV/Komisija, C-97/08 P, ECLI:EU:C:2009:536. Treba preukázať, že materská spoločnosť má rozhodujúci vplyv na dcérsku spoločnosť, ktorá sa dopustila daného porušenia.

Kapitola VI – Zhovievavosť

Spoločnosti sa priznávajú k svojej účasti v tajných karteloch len v prípade, že sa im poskytne dostatočná právna istota, pokiaľ ide o možnosť, že budú oslobodené od pokút. Cieľom tejto kapitoly je zvýšenie právnej istoty pre spoločnosti, ktoré chcú požiadať o zhovievavosť, a zachovať tak stimuly na spoluprácu s Komisiou a s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže prostredníctvom zmiernenia súčasných rozdielov medzi programami zhovievavosti uplatňovanými v jednotlivých členských štátoch. Na dosiahnutie tohto cieľa sa do právnych predpisov návrhom transponujú hlavné zásady modelového programu zhovievavosti ESHS, čím sa zabezpečí, aby mohli vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže poskytovať oslobodenia od pokút alebo zníženia pokút a prijímať zjednodušené žiadosti za rovnakých podmienok. V rámci verejnej konzultácie vyjadrilo 61 % zainteresovaných strán názor, že nedostatočná implementácia modelového programu zhovievavosti, ktorý je k dispozícii v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž, zo strany členských štátov predstavuje problém.

V tejto kapitole sa ďalej žiadateľom poskytuje päť pracovných dní na podanie zjednodušených žiadostí a objasňuje sa, že kým Komisia vyšetruje daný prípad, nemali by čeliť súbežným žiadosťiam náročným na zdroje od vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. Vyjasňuje sa aj, že ak sa Komisia rozhodla v danom prípade nekonať, títo predkladatelia zjednodušených žiadostí by mali mať možnosť predložiť príslušnému orgánu úplné žiadosti o zhovievavosť.

Napokon sa v tejto kapitole zaručuje ochrana zamestnancov a riaditeľov spoločností žiadajúcich o oslobodenie od pokuty pred individuálnymi sankciami v prípade, že spolupracujú s príslušnými orgánmi. Tento prvok je dôležitý, aby sa zachovali stimuly pre podniky žiadať o zhovievavosť, pretože pre ich žiadosti o zhovievavosť je často dôležité to, či ich zamestnanci v plnej miere spolupracujú bez strachu, že by mohli byť nejako postihovaní.

Podobne by osoby, ktoré vedia o existencii alebo fungovaní kartelu alebo iných typov porušení antitrustových pravidiel, mali byť povzbudzované k tomu, aby poskytli takéto informácie, napríklad aj pomocou vytvorenia spoľahlivých a dôverných kanálov pre poskytovanie týchto informácií. Mnoho vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže vytvorilo na tento účel účinné prostriedky alebo zvažuje vytvorenie účinných prostriedkov na ochranu osôb, ktoré oznamujú alebo poskytujú informácie o porušení práva v oblasti hospodárskej súťaže EÚ, pred akýmkoľvek formami postihovania, napríklad prostredníctvom disciplinárnych opatrení prijímaných zo strany ich zamestnávateľov. Komisia napríklad zaviedla 16. Marca 2017 nástroj anonymného oznamovateľa prípadov porušenia práva v oblasti hospodárskej súťaže.¹⁸ Komisia zdôraznila význam ochrany oznamovateľov a skúma možnosť prijatia horizontálnych a ďalších odvetvových opatrení na úrovni EÚ.¹⁹

Kapitola VII – Vzájomná pomoc

V tejto kapitole sa zabezpečuje, že ak jeden vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže požiada druhý, aby v jeho mene zbieral dôkazy v inej jurisdikcii, úradníci žiadajúceho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže majú právo zúčastniť sa na inšpekcii a aktívne pomáhať pri jej vykonávaní. Vďaka tomu sa posilní účinnosť a efektívnosť vykonávania týchto inšpekcii.

V tejto kapitole sa okrem toho zabezpečuje, aby boli zavedené opatrenia, ktoré by orgánom na ochranu hospodárskej súťaže umožňovali navzájom sa požiadať o pomoc a poskytovať si ju pri

¹⁸ <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>.

¹⁹ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=54254.

oznamovaní rozhodnutí a vymáhání pokút, ak spoločnosti nemajú právnu prítomnosť na území žiadajúceho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže alebo nemajú dostatočný majetok na to, aby sa pokuta mohla vymáhať na danom území. Táto vzájomná pomoc je navrhnutá tak, aby sa minimalizovalo zasahovanie do vnútroštátneho práva a zahŕňala by tieto kľúčové záruky: i) oznamovanie a presadzovanie sa vykoná v súlade so zákonmi požiadaného členského štátu; ii) rozhodnutia, ktorými sa ukladajú pokuty, by sa mali vykonávať až vtedy, keď sú konečné a nemožno sa voči nim odvolať bežnými prostriedkami; iii) premlčacie lehoty sa budú riadiť právnymi predpismi žiadajúceho členského štátu; iv) požiadaný orgán nie je povinný presadzovať rozhodnutia o uložení pokuty, ak sú v zjavnom rozpore s verejným poriadkom daného členského štátu; a v) spory týkajúce sa zákonnosti opatrenia budú patriť do právomoci žiadajúceho členského štátu, zatiaľ čo spory týkajúce sa oznamovania alebo opatrení na presadzovanie prijatých v požadovanom členskom štáte budú patriť do právomoci požiadaného členského štátu.

Vzájomná pomoc je základným aspektom tohto návrhu, pretože je nevyhnutná na úzku spoluprácu v rámci ESHS, a preto aj na úspech decentralizovaného systému, od ktorého závisí účinné uplatňovanie práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. Bez účinnej vzájomnej pomoci nemôžu existovať rovnaké podmienky pre spoločnosti, ktoré pôsobia vo viac ako jednom členskom štáte, čo vedie k narušeniu riadneho fungovania vnútorného trhu.

Kapitola VIII – Premlčacie lehoty

V tejto kapitole sa zabezpečuje, že ak prebiehajú konania pred vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže alebo Komisiou, premlčacie lehoty platné pre iné orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré môžu začať konanie vo vzťahu k tej istej dohode, rozhodnutiu o združení podnikov alebo vo vzťahu k zosúladenému postupu, sa počas trvania týchto konaní prerušia. Týmto sa zabezpečí, aby systém paralelných právomocí v rámci ESHS fungoval účinne a aby sa iným vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže nezabránilo prijať následné kroky z dôvodu, že ich konanie je premlčané. Členské štáty môžu naďalej voľne rozhodovať o trvaní premlčacích lehôt v rámci svojho systému alebo o zavedení absolútnych limitov pod podmienkou, že to nepovedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu účinného presadzovania práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže.

Kapitola IX – Všeobecné ustanovenia

V tejto kapitole sa zaručuje, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré majú najlepšiu pozíciu na vysvetlenie svojich rozhodnutí, mali samy osebe právomoc predložiť svoje prípady súdom a/alebo sa pred nimi obhajovať²⁰. Tým sa zabráni zdvojeniu nákladov a úsilia potrebného na obhajobu iným orgánom.

V tejto kapitole sa ďalej poskytuje kľúčová záruka, že informácie zozbierané na základe navrhovanej smernice možno použiť len na účel, na ktorý boli získané, a nemožno ich použiť na uloženie sankcií fyzickým osobám.

Napokon sa prostredníctvom tejto kapitoly zabezpečuje, aby boli dôkazy prípustné bez ohľadu na médium, na ktorom sú príslušné informácie uložené, a aby na základe procesných pravidiel bolo možné využiť aj digitálne dôkazy.

²⁰

Súdny dvor rozhodol, že článok 35 nariadenia (ES) č. 1/2003 sa musí vykladať tak, že nepripúšťa také vnútroštátne pravidlá, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže neumožňujú zúčastniť sa na súdnom konaní proti rozhodnutiu, ktoré tento orgán sám prijal. Vec VEBIC, C-439/08, EU:C:2010:739, bod 64.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 103 a článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Články 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sú vecou verejného poriadku a mali by sa účinne uplatňovať v celej Únii s cieľom zabezpečiť, aby hospodárska súťaž na vnútornom trhu nebola narušená. Zabezpečenie účinného presadzovania článkov 101 a 102 ZFEÚ je totiž nevyhnutným predpokladom na vytvorenie viac otvorených konkurencieschopných trhov v Európe, na ktorých podniky vo väčšej miere medzi sebou súťažia spravodlivo na základe kvality poskytovaných tovarov a služieb a bez toho, aby vytvárali prekážky vstupu na trh, čo im umožňuje vytvárať blahobyt a pracovné miesta. Zároveň chráni spotrebiteľov pred obchodnými praktikami, ktoré umelo udržiavajú ceny za tovary a služby na vysokej úrovni a zaručuje im väčší vyber, pokiaľ ide o inovatívne tovary a služby.
- (2) Verejné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ vykonávajú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch paralelne s Komisiou, a to podľa nariadenia Rady (ES) č. 1/2003⁽²⁾. Tieto vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže tvoria spolu s Komisiou sieť orgánov verejnej moci, ktoré v úzkej spolupráci uplatňujú pravidlá hospodárskej súťaže EÚ (Európska sieť pre hospodársku súťaž).
- (3) Článok 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1/2003 ukladá vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže a vnútroštátnym súdom povinnosť uplatňovať článok 101 a 102 ZFEÚ na dohody alebo správanie, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. V praxi však väčšina vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže uplatňuje popri článkoch 101 a 102 ZFEÚ aj vnútroštátne právo v oblasti hospodárskej súťaže. Táto smernica, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány na

¹ Ú. v. EÚ C ..., ..., s.² Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1).

ochranu hospodárskej súťaže mali k dispozícii záruky nezávislosti a právomoci v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút potrebné na účinné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, bude mať z tohto dôvodu nevyhnutne vplyv na ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré tieto vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže paralelne uplatňujú.

- (4) Okrem toho právomoc vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže získavať všetky informácie týkajúce sa podniku, ktorý je predmetom vyšetrovania, v digitálnej forme, a to bez ohľadu na médium, na ktorom sú uchované, by mohla tiež ovplyvniť rozsah ich právomocí, keď v počiatočných štádiách konania vykonávajú príslušné vyšetrovacie úkony aj na základe ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré uplatňujú paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ. Udelenie vyšetrovacích právomocí rôzneho rozsahu v závislosti od toho, či budú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže v konečnom dôsledku uplatňovať len ustanovenia vnútroštátneho práva alebo paralelne aj články 101 a 102 ZFEÚ, by bránilo účinnému presadzovaniu práva v oblasti hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Z tohto dôvodu by sa mal rozsah pôsobnosti tejto smernice vzťahovať tak na samostatné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako aj na vnútroštátne právo v oblasti hospodárskej súťaže uplatňované paralelne v rovnakej veci. Výnimkou v tomto smere je ochrana vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti a podania v rámci konania o urovnaní, ktorá sa vzťahuje aj na samostatné uplatňovanie vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže.
- (5) Vnútroštátne právo však bráni mnohým vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, aby zaručovali potrebnú nezávislosť a aby disponovali právomocami v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút potrebnými na účinné presadzovanie týchto pravidiel. Táto skutočnosť oslabuje ich schopnosť účinne uplatňovať články 101 a 102 ZFEÚ a prípadne aj ustanovenia vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňované paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ. Mnohé z týchto orgánov nemajú podľa vnútroštátneho práva napríklad k dispozícii účinné nástroje na získavanie dôkazov o porušení článkov 101 a 102 ZFEÚ, či na ukladanie pokút spoločnostiam, ktoré porušujú právo, a nedisponujú ani zdrojmi potrebnými na účinné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ. To im môže brániť v prijímaní akýchkoľvek opatrení alebo vyústiť do obmedzenia ich činnosti v oblasti presadzovania práva. Skutočnosť, že vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú nedostatok operatívnych nástrojov a záruk na účinné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ znamená, že z konaní o porušení pravidiel môžu pre podniky zapojené do protisúťažného konania vziť veľmi odlišné závery v závislosti od toho, v ktorom členskom štáte svoju činnosť vykonávajú: v ich prípade nemusí teda dôjsť k žiadnemu presadzovaniu pravidiel podľa článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ alebo toto presadzovanie môže byť neúčinné. V niektorých členských štátoch sa napríklad podniky môžu vyhnúť zodpovednosti za uhradenie pokuty tým, že jednoducho pristúpia k reštrukturalizácii. Nejednotné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ a ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňovaných paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ znamená premárnenie príležitostí na odstránenie prekážok vstupu na trh či na vytvorenie viac otvorených konkurencieschopných trhov v rámci Európskej únie, na ktorých podniky medzi sebou súťažia spravodlivo na základe kvality tovarov a služieb, ktoré poskytujú. Podniky a spotrebitelia sú v horšej situácii predovšetkým v tých členských štátoch, v ktorých vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú dostatočné vybavenie na účinné presadzovanie práva. Podniky nemôžu medzi sebou súťažiť na základe svojich kvalít v podmienkach, ktoré poskytujú spoľahlivé útočisko protisúťažnému konaniu, a to napríklad z dôvodu,

že nie je možné získať dôkazy o protisúťažnom konaní alebo preto, že sa podniky môžu vyhnúť zodpovednosti za uhradenie pokuty. Uvedené skutočnosti ich odrádzajú od vstupu na takéto trhy a od toho, aby si na nich uplatnili právo usadiť sa a poskytovali tam tovary a služby. Spotrebitelia v členských štátoch so slabšou mierou presadzovania práva nemôžu mať prospech z prínosov, ktoré so sebou prináša účinné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže. V dôsledku nejednotného presadzovania článkov 101 a 102 ZFEÚ a ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňovaných paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ v rámci Európy tak dochádza k narúšaniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu a k ohrozeniu jeho riadneho fungovania.

- (6) Nedostatky a obmedzenia v nástrojoch a zárukách vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže oslabujú systém paralelných právomocí pri presadzovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ, ktorý bol navrhnutý ako súdržný celok založený na úzkej spolupráci v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž. Základným predpokladom fungovania tohto systému je možnosť orgánov vzájomne sa na seba spoľahnúť pri získavaní relevantných informácií. Tento systém však nebude fungovať dobre, ak niektoré vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nemajú na tento účel ešte stále k dispozícii primerané nástroje pre získavanie relevantných informácií. V ďalších kľúčových oblastiach nie sú vnútroštátne orgány schopné poskytovať si vzájomnú pomoc. Napríklad podniky, ktoré vykonávajú cezhraničnú činnosť, sú vo väčšine členských štátov schopné vyhnúť sa uhradeniu pokuty na základe skutočnosti, že na území niektorých členských štátov, v ktorých pôsobia, nemajú právnu prítomnosť. To znižuje ich motiváciu dodržiavať články 101 a 102 ZFEÚ. Výsledkom je neúčinné presadzovanie práva, ktoré narúša hospodársku súťaž v prípade podnikov dodržiavajúcich právne predpisy, a ktoré zároveň znižuje dôveru spotrebiteľov vo vnútorný trh, a to najmä v digitálnom prostredí.
- (7) V záujme vytvorenia skutočného spoločného priestoru presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže v Európe, ktorý bude zaručovať vyrovnané podmienky pre podniky pôsobiace na vnútornom trhu a obmedzovať rozdielne zaobchádzanie so spotrebiteľmi, je nevyhnutné, aby boli v prípade uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ a ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňovaných paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ zavedené do praxe minimálne záruky nezávislosti a zdroje, ako aj právomoci v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút, aby sa tak zaistila maximálna účinnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pri vykonávaní svojej činnosti.
- (8) Túto smernicu je vhodné založiť na dvojacom právnom základe, a to na článku 103 a článku 114 ZFEÚ. Dôvodom je skutočnosť, že táto smernica sa vzťahuje tak na uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako aj na uplatňovanie ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňovaných paralelne s týmito článkami, ako aj skutočnosť, že nedostatky a obmedzenia v nástrojoch a zárukách, ktorými vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže disponujú pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ, majú nepriaznivý vplyv tak na hospodársku súťaž, ako aj na riadne fungovanie vnútorného trhu.
- (9) Zavedením minimálnych záruk na zabezpečenie účinného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže nie je dotknutá možnosť členských štátov ponechať týmto vnútroštátnym orgánom existujúce záruky nezávislosti a zdroje alebo tieto záruky a zdroje zaviesť vo väčšom rozsahu, ako aj možnosť uplatniť podrobnejšie pravidlá upravujúce právomoci týchto orgánov v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút. Členské štáty môžu vnútroštátnym

orgánom udeliť predovšetkým dodatočné právomoci, ktoré presahujú rámec stanovený v tejto smernici, a prispieť tak k ďalšiemu posilneniu ich účinnosti.

- (10) V prípade tajných kartelov sa však vyžadujú podrobné pravidlá upravujúce podmienky uplatnenia programu zhovievavosti. Spoločnosti budú poskytovať informácie a dôkazy o tajných karteloch, na ktorých sa sami zúčastňovali iba vtedy, ak budú mať dostatočnú právnu istotu, že budú oslobodené od pokuty. Značné rozdiely pri uplatňovaní programu zhovievavosti v členských štátoch predstavujú pre potenciálnych žiadateľov o zhovievavosť právnu neistotu, ktorá môže oslabiť ich motiváciu žiadať o uplatnenie tohto programu. Ak by mali členské štáty možnosť zaviesť alebo uplatňovať menej alebo viac obmedzujúce pravidlá týkajúce sa programu zhovievavosti v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, bolo by to nielen v rozpore s cieľom naďalej podnecovať žiadateľov k spolupráci a napomáhať tak čo najúčinnšie presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže v Únii, ale zároveň by to mohlo ohroziť zaručenie rovnakých podmienok pre podniky pôsobiace na vnútornom trhu. Uvedené skutočnosti však nebránia členským štátom, aby uplatňovali programy zhovievavosti, ktoré sa nevzťahujú len na tajné kartely, ale aj na ďalšie formy porušovania článkov 101 a 102 ZFEÚ a rovnocenných vnútroštátnych ustanovení.
- (11) Táto smernica sa neuplatňuje na vnútroštátne právo, pokiaľ umožňuje ukladanie trestnoprávných sankcií fyzickým osobám, pričom výnimkou sú pravidlá upravujúce súčinnosť medzi programom zhovievavosti a ukladaním sankcií fyzickým osobám.
- (12) Výkon právomocí prenesených na vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mal byť sprevádzaný primeranými zárukami, ktoré zodpovedajú minimálne normám všeobecných princípov práva Európskej únie a Charty základných práv Európskej únie. Medzi tieto záruky patrí právo na dobrú správu vecí verejných a dodržiavanie práva podnikov na obhajobu, ktorého integrálnou súčasťou je právo na vypočutie. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali predovšetkým informovať strany, ktoré sú predmetom vyšetrovania, o predbežných námietkach, ktoré boli proti nim vznesené podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ, a to ešte pred vydaním rozhodnutia, ktoré nepriaznivo ovplyvní ich záujmy, a tieto strany by mali mať pred samotným vydaním tohto rozhodnutia zároveň možnosť vyjadriť k týmto námietkam svoje stanovisko. Strany, ktorým boli oznámené predbežné námietky o údajnom porušení článkov 101 a 102 ZFEÚ, by mali mať právo na prístup k príslušnému spisu vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, aby si tak zabezpečili účinný výkon práva na obhajobu. V tejto súvislosti je však potrebné dbať na legitímne záujmy podnikov pri ochrane obchodného tajomstva a zároveň vyňať z práva na zverejnenie dôverné informácie a interné dokumenty vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a Komisie, ako aj korešpondenciu medzi nimi. Adresáti konečného rozhodnutia vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré uplatňujú články 101 a 102 ZFEÚ, by mali mať okrem toho právo na účinný prostriedok nápravy na súde v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. Takéto konečné rozhodnutie vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže by malo byť podložené náležitými argumentmi, čo by adresátom umožnilo oboznámiť sa s dôvodmi, ktoré viedli k prijatiu tohto rozhodnutia, a následne zabezpečiť výkon práva na účinný prostriedok nápravy. Uvedené záruky by mali byť navrhnuté tak, aby udržiavali rovnováhu medzi dodržiavaním základných práv podnikov na jednej strane a povinnosťou zabezpečiť účinné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ na strane druhej.

- (13) Posilnenie právomocí vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, aby mohli články 101 a 102 ZFEÚ uplatňovať nestranne a v spoločnom záujme účinného presadzovania európskych pravidiel hospodárskej súťaže, je základným predpokladom účinného a jednotného uplatňovania týchto pravidiel.
- (14) V záujme účinného a jednotného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ by sa mala posilniť nezávislosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti by sa mali do vnútroštátneho práva zaviesť explicitné ustanovenia, ktoré by zabezpečili, že pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ sú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže chránené pred všetkými vonkajšími zásahmi či politickými tlakmi, ktoré by mohli ohroziť ich nezávislosť pri posudzovaní predložených podnetov. Na tento účel by sa mali vopred stanoviť pravidlá upravujúce dôvody odvolávania členov rozhodovacieho orgánu v rámci vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, aby sa tak rozptýlili akékoľvek opodstatnené pochybnosti, pokiaľ ide o nestrannosť tohto orgánu a jeho odolnosť voči vonkajším faktorom.
- (15) V záujme zabezpečenia nezávislosti vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže by mali ich zamestnanci a členovia rozhodovacieho orgánu konať bezúhonne a mali by sa zdržať akéhokoľvek konania, ktoré je nezlučiteľné s výkonom ich služobných povinností. Potreba zabrániť ohrozeniu nezávislosti zamestnancov a členov rozhodovacieho orgánu pri posudzovaní podnetov si zároveň vyžaduje, aby tieto osoby počas svojho pracovného pomeru alebo mandátu a istý čas aj po jeho ukončení nevykonávali žiadnu inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť nezlučiteľnú s výkonom ich služobných povinností. Počas výkonu svojho zamestnania alebo mandátu by nemali mať ani žiaden osobný záujem na žiadnych podnikoch alebo organizáciách, ktoré majú nejakú súvislosť s vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, ak by to mohlo ohroziť ich nezávislosť. Zamestnanci a členovia rozhodovacieho orgánu by mali preto deklarovať všetky osobné záujmy a majetok, ktoré by pri výkone ich služobných povinností mohli viesť ku konfliktu záujmov. V prípade, že sú pri výkone svojich služobných povinností vyzvaní k tomu, aby rozhodli vo veci, na ktorej majú osobný záujem, čo by následne mohlo obmedziť ich nestrannosť, malo by sa od nich vyžadovať, aby o tejto skutočnosti upovedomili rozhodujúci orgán, ďalších členov tohto orgánu alebo v prípade, že má rozhodovaciu právomoc v rámci vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže len jedna osoba, menovací orgán.
- (16) Nezávislosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže nevylučuje, aby sa uplatnilo súdne preskúmanie alebo parlamentný dohľad v súlade s právnym poriadkom členských štátov. Dôveryhodnosť a legitimita činností vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže je zabezpečená aj vďaka ich povinnosti zodpovedať sa pred príslušným orgánom. Primeranou povinnosťou v tomto zmysle je predkladanie pravidelných správ o ich činnosti vláde alebo parlamentu. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže môžu zároveň podliehať kontrole alebo dohľadu v súvislosti s finančnými výdavkami, a to za predpokladu, že to nebude mať vplyv na ich nezávislosť.
- (17) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať možnosť stanoviť si svoje priority v prípade konaní, ktoré sú zamerané na presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, a prispieť tak k efektívnemu využívaniu svojich zdrojov, pričom tento krok by im mal umožniť zamerať sa na predchádzanie protisúťažnému konaniu, ktoré naruša hospodársku súťaž na vnútornom trhu, a na ukončenie takéhoto konania. V tejto súvislosti by mali mať zároveň možnosť zamietnuť sťažnosť z dôvodu, že

nepatrí medzi priority. Nemala by tým však byť dotknutá ich právomoc zamietnuť sťažnosť z iných dôvodov, akým je napr. nedostatok právomocí, alebo rozhodnúť, že neexistujú žiadne dôvody na zásah z ich strany. Právomoc vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže stanoviť si priority v prípade konaní zameraných na presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže nemá žiaden vplyv na právo vlády členského štátu vydať pre tieto vnútroštátne orgány všeobecné usmernenia alebo usmernenia k stanovovaniu priorít, ktoré sa nevzťahujú na osobitné konania zamerané na presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ.

- (18) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať k dispozícii potrebné zdroje, či už ide o ľudské zdroje, odbornosť, finančné prostriedky a technické vybavenie, aby mohli zabezpečiť účinné vykonávanie svojich úloh pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ. Aj v prípade, že na základe vnútroštátneho práva dôjde k rozšíreniu okruhu ich činností a k posilneniu ich právomocí, mali by mať k dispozícii dostatočné zdroje, ktoré sú potrebné na vykonávanie týchto úloh.
- (19) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať k dispozícii minimálny súbor spoločných vyšetrovacích a rozhodovacích právomocí, aby boli schopné zabezpečiť účinné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ.
- (20) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali byť oprávnené na to, aby účinne uplatňovali vyšetrovacie právomoci na odhaľovanie akýchkoľvek dohôd, rozhodnutí alebo zosúladených postupov zakázaných na základe článku 101 ZFEÚ alebo akéhokoľvek zneužívania dominantného postavenia zakázaného na základe článku 102 ZFEÚ, a to v akomkoľvek štádiu konania, ktoré tieto orgány vedú.
- (21) Vnútroštátnym správnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže by mali byť zverené vyšetrovacie právomoci v primeranom rozsahu, aby boli schopné reagovať na výzvy v oblasti presadzovania práva v digitálnom prostredí a získavať všetky informácie v digitálnej forme, vrátane forenzne získavaných údajov, týkajúce sa podniku alebo združenia podnikov, ktoré sú predmetom vyšetrovania, a to bez ohľadu na médium, na ktorom sú uchované, ako napr. laptopy, mobilné telefóny a iné mobilné zariadenia.
- (22) Vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali byť oprávnené vykonávať inšpekcie v priestoroch podnikov a združení podnikov, ktoré sú predmetom konania vo veci uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako aj ďalších účastníkov trhu, ktorí môžu disponovať informáciami, ktoré sú relevantné pre toto konanie. Vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať možnosť vykonať takúto inšpekciu vtedy, ak existujú aspoň opodstatnené dôvody domnievať sa, že došlo k porušeniu článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ.
- (23) V záujme zabezpečenia účinnosti by mali mať vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže na základe svojej právomoci vykonávať inšpekcie možnosť prístupu k informáciám, ku ktorým má prístup podnik alebo združenie podnikov či osoba, ktoré sú predmetom inšpekcie, a ktoré súvisia s podnikom, ktorý je predmetom vyšetrovania.
- (24) S cieľom minimalizovať zbytočné predlžovanie inšpekcií by mali mať vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže zároveň právomoc pokračovať v prehľadávaní kópií alebo výpisov obchodných kníh a záznamov týkajúcich sa obchodnej činnosti podniku alebo združenia podnikov, ktoré sú predmetom inšpekcie, v priestoroch vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže alebo v iných na to určených priestoroch.

- (25) Skúsenosti ukazujú, že obchodné záznamy môžu byť uchovávané v súkromných obydliach riaditeľov alebo iných osôb pracujúcich pre podnik, a to najmä v dôsledku čoraz intenzívnejšieho využívania pružných foriem organizácie práce. Z dôvodu zabezpečenia účinnosti vykonávanej inšpekcie by mali mať preto vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže právomoc vstupovať do akýchkoľvek priestorov, vrátane súkromných obydlí, ak existuje odôvodnené podozrenie, že sa tam uchovávajú obchodné záznamy, ktoré môžu byť relevantné z hľadiska preukázania vážneho porušenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ. Výkonu tejto právomoci by malo predchádzať udelenie povolenia zo strany súdneho orgánu. To však nebráni členským štátom v tom, aby v mimoriadne naliehavých prípadoch poverili plnením úloh vnútroštátneho súdneho orgánu vnútroštátny správny orgán hospodárskej súťaže, ktorý bude konať ako súdny orgán.
- (26) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať právomoc vyžadovať predloženie informácií, ktoré sú potrebné na odhaľovanie akýchkoľvek dohôd, rozhodnutí alebo zosúladených postupov zakázaných na základe článku 101 ZFEÚ alebo akéhokoľvek zneužívania dominantného postavenia zakázaného na základe článku 102 ZFEÚ. V tejto súvislosti by mali mať právo vyžadovať informácie bez ohľadu na to, kde sú uložené, ak má k nim adresát žiadosti o predloženie informácií prístup. Skúsenosti ukazujú, že informácie, ktoré dobrovoľne prekladajú tretie strany, ako napr. konkurenti, zákazníci a spotrebitelia na trhu, môžu byť tiež cenným zdrojom poznatkov z hľadiska zabezpečenia dôsledného a dôkazmi podloženého presadzovania práva a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by preto mali tretie strany k takémuto konaniu podnecovať.
- (27) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať k dispozícii účinné prostriedky na obnovenie hospodárskej súťaže na trhu prostredníctvom uloženia primeraných štrukturálnych a behaviorálnych nápravných opatrení.
- (28) Ak v priebehu konania, ktoré môže vyústiť do zákazu dohody obmedzujúcej súťaž alebo do zákazu protisúťažného konania, predložia podniky alebo združenia podnikov vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže záväzky, ktoré by mali odstrániť ich obavy, tieto vnútroštátne orgány by mali mať možnosť vydať rozhodnutie, ktorým sa tieto záväzky stanú pre príslušné podniky záväzné a voči nim vynútiteľné. V rozhodnutí o uložení povinnosti plniť záväzky by malo byť uvedené, že už neexistujú dôvody na to, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže v danej veci konali, a to bez toho, aby sa v ňom uviedlo, či došlo k porušeniu článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ. Takéto rozhodnutie nemá žiaden vplyv na právomoci vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a súdov členských štátov preukázať porušenie právnych predpisov a v predmetnej veci rozhodnúť.
- (29) V záujme zabezpečenia účinného a jednotného presadzovania článkov 101 a 102 ZFEÚ by mali mať vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže právomoc ukladať podnikom a združeniam podnikov za porušenie článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ účinné, primerané a odrádzajúce pokuty, a to buď sami v správnom konaní alebo o ich uloženie požiadať súd v inom ako trestnom konaní. Tým však nie je dotknuté vnútroštátne právo členských štátov, v ktorom sa za porušenie článkov 101 a 102 ZFEÚ stanovuje ukladanie sankcií súdmi v trestnom konaní.
- (30) S cieľom zabezpečiť, aby podniky a združenia podnikov rešpektovali vyšetrovacie a rozhodovacie právomoci vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, musia mať vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže možnosť ukladať účinné pokuty v prípade nerešpektovania týchto právomocí, ako aj pravidelné

penále v záujme vynútenia si rešpektovania týchto právomocí, a to buď sami v správnom konaní alebo o ich uloženie požiadať súd v inom ako trestnom konaní. Tým však nie je dotknuté vnútroštátne právo členských štátov, v ktorom sa stanovuje ukladanie týchto pokút súdmi v trestnom konaní. Okrem toho nemá táto smernica vplyv ani na vnútroštátne pravidlá upravujúce dôkaznú silu, ani na povinnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže zisťovať skutkový stav v predmetnej veci, a to za predpokladu, že tieto pravidlá a povinnosti sú v súlade so všeobecnými princípmi práva Únie. Výška pokút a pravidelného penále by sa mala stanoviť proporčne k celkovému obratu príslušných podnikov a združení podnikov.

- (31) V záujme zabezpečenia účinného a jednotného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ by sa mal pojem podnik, ako je uvedený v článkoch 101 a 102 ZFEÚ, uplatňovať v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, teda mal by označovať hospodársku jednotku, a to aj v prípade, že pozostáva z viacerých právnických a fyzických osôb. Z tohto dôvodu by mali mať vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže možnosť uplatniť pojem podnik na zistenie zodpovednej materskej spoločnosti a uložiť jej pokutu za správanie jednej z jej dcérskych spoločností, a to za predpokladu, že táto materská spoločnosť a jej dcérska spoločnosť tvoria jednu hospodársku jednotku. Aby sa nemohli podniky vyhnúť zodpovednosti za uhradenie pokuty v prípade porušenia článkov 101 a 102 ZFEÚ prostredníctvom zmeny právnej formy alebo organizačnej štruktúry, vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať možnosť určiť právneho alebo hospodárskeho nástupcu zodpovedného podniku a uložiť mu za porušenie článkov 101 a 102 ZFEÚ pokutu v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.
- (32) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali pri ukladaní pokút za porušenie článkov 101 a 102 ZFEÚ prihliadať na závažnosť tohto porušenia, aby sa zaistilo, že budú odrážať hospodársky význam tohto protiprávneho konania. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by zároveň mali mať možnosť ukladať pokuty, ktoré sú primerané aj z hľadiska dĺžky trvania porušovania právnych predpisov. Uvedené faktory by sa mali posudzovať v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor Európskej únie v tejto súvislosti stanovil, že pri posudzovaní závažnosti porušenia právnych predpisov je potrebné zohľadniť okolnosti predmetnej veci, súvislosti, za ktorých k porušeniu došlo, ako aj odrádzajúci účinok pokút. Faktormi, ktoré možno v tomto smere zohľadniť, sú obrat z predaja tovarov a služieb, v súvislosti s ktorými došlo k porušeniu právnych predpisov, a veľkosť a ekonomická sila podniku, keďže poukazujú na vplyv, ktorý mohol podnik uplatňovať na trhu. Okrem toho existencia opakovaného porušenia tým istým páchatelom svedčí o jeho sklone dopúšťať sa porušovania právnych predpisov, a je preto významným ukazovateľom závažnosti predmetného správania, ako aj potreby uložiť vyššie penále v záujme dosiahnutia skutočne odrádzajúceho účinku. Pri určovaní výšky pokuty by vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali brať do úvahy hodnotu tržieb podniku za tovary a služby, ktorých sa porušenie právnych predpisov priamo alebo nepriamo týka. Okrem toho by mali mať vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže právo uložiť vyššiu pokutu podniku alebo združeniu podnikov, ktoré pokračujú v rovnakom porušovaní alebo ktoré sa dopustili podobného porušenia potom, ako Komisia alebo vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže vydali rozhodnutie, v ktorom sa preukazuje, že tento podnik alebo toto združenie podnikov porušili článok 101 alebo článok 102 ZFEÚ.
- (33) Skúsenosti ukazujú, že združenia podnikov pravidelne zohrávajú úlohu pri porušovaní pravidiel hospodárskej súťaže a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže

by preto mali mať možnosť ukladať týmto združeniam pokuty účinným spôsobom. Pri posudzovaní závažnosti porušenia právnych predpisov a následnom určovaní výšky pokuty v konaniach proti združeniam podnikov, ak sa porušenie týka činností jeho členov, by sa mal brať do úvahy súčet tržieb podnikov, ktoré sú členmi združenia, z predaja tovarov a služieb, ktorých sa porušenie právnych predpisov priamo alebo nepriamo týka. V záujme zabezpečenia účinného vymáhania pokút, ktoré boli uložené združeniam podnikov za porušenie právnych predpisov, je nevyhnutné stanoviť podmienky, na základe ktorých môžu vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže vyžadovať úhradu pokuty od členov združenia, ak je združenie podnikov v platobnej neschopnosti. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali pritom zohľadniť relatívnu veľkosť podnikov patriacich do združenia a najmä situáciu malých a stredných podnikov. Uhradením pokuty jedným alebo viacerými členmi združenia podnikov nie sú dotknuté pravidlá vnútroštátneho práva, ktoré stanovujú vymáhanie súm hradených inými členmi združenia.

- (34) Odrádzajúci účinok pokút sa v Európe do značnej miery odlišuje a v niektorých členských štátoch je maximálna výška pokuty, ktorú možno udeliť, stanovená na veľmi nízkej úrovni. Aby sa zaistilo, že vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže môžu ukladať pokuty, ktoré majú odrádzajúci účinok, maximálna výška týchto pokút by mala byť stanovená na úrovni minimálne 10 % z celkového celosvetového obratu príslušného podniku. To však nebráni členským štátom, aby si zachovali alebo zaviedli vyššiu hornú hranicu ukladaných pokút.
- (35) Program zhovievavosti predstavuje významný nástroj pri odhaľovaní tajných kartelov. Prispieva k účinnému stíhaniu najzávažnejších prípadov porušovania právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže a k ukladaniu príslušných sankcií. V súčasnosti však existujú pri programoch zhovievavosti uplatňovaných v členských štátoch značné rozdiely. V dôsledku týchto rozdielov sú podniky porušujúce právne predpisy vystavené právnej neistote, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých môžu žiadať o uplatnenie zhovievavosti, ako aj o imunitu, ktorá im môže byť na základe tohto programu poskytnutá. Táto neistota môže oslabiť motiváciu potenciálnych žiadateľov o zhovievavosť zúčastniť sa na tomto programe. Táto skutočnosť môže následne vyústiť do odhalenia menšieho počtu tajných kartelov, a teda do menej účinného presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže v Únii.
- (36) Rozdiely v programoch zhovievavosti uplatňovaných na úrovni členských štátov zároveň ohrozujú zaručenie rovnakých podmienok pre podniky pôsobiace na vnútornom trhu. Z tohto dôvodu je vhodné pristúpiť k zvýšeniu právnej istoty odstránením týchto rozdielov.
- (37) Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali podniky v prípade splnenia určitých podmienok oslobodiť od pokuty alebo túto pokutu znížiť. V tejto súvislosti sa vychádza z predpokladu, že podniky predložili vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže dôkazy o tajnom karteli, ktoré umožnia preukázať porušenie článku 101 ZFEÚ, ak tento vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže nemal k dispozícii dostatočné dôkazy na preukázanie porušenia článku 101 ZFEÚ v súvislosti s týmto kartelom v čase, keď podnik takéto dôkazy predložil.
- (38) Žiadatelia by mali mať možnosť požiadať o zhovievavosť písomne alebo, ak je to vhodné, inými prostriedkami, ktoré nevedú k tvorbe dokumentov, informácií ani iných materiálov v držbe, úschove alebo pod kontrolou žiadateľa. Z tohto dôvodu by mali mať vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže zavedený systém, ktorý by

umožnil prijať vyhlásenie v rámci programu zhovievavosti ústne alebo inými prostriedkami, vrátane digitálnej formy.

- (39) Žiadatelia, ktorí v súvislosti s údajným tajným kartelom požiadali o zhovievavosť Európsku komisiu, by mali mať možnosť predložiť súhrnné žiadosti týkajúce sa tohto kartelu vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré na tento účel považujú za vhodné. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali akceptovať súhrnné žiadosti, ktoré obsahujú minimálny súbor informácií o údajnom karteli, pričom by nemali vyžadovať predloženie doplňujúcich informácií presahujúcich tento minimálny rozsah skôr, ako budú mať v úmysle v predmetnej veci konať. Ak sa však rozsah žiadosti o zhovievavosť predložený Komisii zmení, je povinnosťou žiadateľov informovať o tejto skutočnosti vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže, ktorému predložili súhrnnú žiadosť. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali žiadateľom vystaviť potvrdenie o doručení s uvedením dátumu a času doručenia a zároveň ich informovať o skutočnosti, či im v súvislosti s rovnakým kartelom už bola doručená nejaká súhrnná žiadosť alebo žiadosť o zhovievavosť. Ak sa Komisia rozhodne v predmetnej veci úplne alebo čiastočne nekonať, žiadatelia by mali mať možnosť predložiť úplnú žiadosť o zhovievavosť tomu vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže, ktorému predložili súhrnnú žiadosť.
- (40) Právna neistota v otázke, či sú zamestnanci podnikov chránení pred individuálnymi sankciami, môže brániť potenciálnym žiadateľom požiadať o zhovievavosť. Súčasní a bývalí zamestnanci a riaditelia podnikov, ktoré žiadajú orgány na ochranu hospodárskej súťaže o oslobodenie od pokuty, by teda mali byť chránení pred akýmikoľvek sankciami ukladanými orgánmi verejnej moci za ich účasť na tajnom karteli, na ktorý sa vzťahuje žiadosť. Takáto ochrana by mala byť podmienená aktívnou spoluprácou týchto zamestnancov a riaditeľov s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ako aj podaním žiadosti o oslobodenie od pokuty pred začatím trestného konania.
- (41) Systém paralelných právomocí pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ si vyžaduje úzku spoluprácu vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. V prípade, že vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže vykonáva inšpekciu v mene iného vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže podľa článku 22 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003, mala by sa umožniť prítomnosť a pomoc úradníkov žiadajúceho orgánu, ktorí poskytnú dodatočné zdroje, poznatky a technickú odbornosť, čo prispeje k väčšej účinnosti vykonávanej inšpekcie.
- (42) Rovnako by sa mali zaviesť aj opatrenia, ktoré umožnia vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže požiadať o vzájomnú pomoc v prípade oznamovania predbežných námietok a rozhodnutí, ako aj v prípade výkonu rozhodnutia ukladajúceho pokuty alebo pravidelné penále, ak príslušný podnik nemá na ich území právnu prítomnosť. Uvedené kroky by zabezpečili účinné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, čím by prispeli k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu.
- (43) V záujme zabezpečenia účinného presadzovania článkov 101 a 102 ZFEÚ vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže je nevyhnutné zaviesť fungujúce pravidlá upravujúce pozastavenie plynutia premlčacej lehoty. V systéme paralelných právomocí by malo byť teda plynutie vnútroštátnej premlčacej lehoty pozastavené počas celého konania, ktoré vedú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže iného členského štátu alebo Komisia. To však nebráni členským štátom, aby si zachovali alebo zaviedli absolútne premlčacie lehoty, a to za

predpokladu, že v dôsledku takejto absolútnej lehoty nebude prakticky nemožné alebo mimoriadne náročné zabezpečiť účinné presadzovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ.

- (44) V členských štátoch, v ktorých majú vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže právomoc vykonávať vyšetrovanie na účel zistenia porušenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ a vnútroštátne súdne orgány príslušné vo veciach hospodárskej súťaže majú právomoc prijímať rozhodnutie, v ktorom sa preukazuje toto porušenie alebo sa ukladajú pokuty, by mali mať vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže možnosť predložiť vec priamo vnútroštátnemu súdnemu orgánu príslušnému vo veciach hospodárskej súťaže, čím by sa malo zabezpečiť, aby v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž prebiehali v predmetných veciach účinné a efektívne konania. Ak vnútroštátne súdy pôsobia ako odvolacie súdy v konaniach vo veci rozhodnutí vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže uplatňujúcich článok 101 alebo článok 102 ZFEÚ, vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali byť navyše oprávnené samostatne sa zúčastňovať týchto konaní v úlohe navrhovateľa, odporcu alebo protistrany, pričom by mali mať rovnaké procesné práva ako takéto strany takéhoto konania.
- (45) Riziko zverejnenia sebausvedčujúcich materiálov mimo kontextu vyšetrovania, na účely ktorého boli predložené, môže oslabiť motiváciu potenciálnych žiadateľov o zhovievavosť spolupracovať s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže. Z tohto dôvodu by sa informácie uvedené vo vyhlásení v rámci programu zhovievavosti, a to bez ohľadu na formu, v akej bolo predložené, ktoré boli získané na základe prístupu k spisu, mali použiť len vtedy, ak je to nevyhnutné na výkon práva na obhajobu v rámci konaní pred súdmi členských štátov, a to len v určitých veľmi obmedzených prípadoch, ktoré priamo súvisia s vecou, v rámci ktorej bol udelený prístup k spisu. Táto skutočnosť by však nemala brániť orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, aby uverejňovali svoje rozhodnutia v súlade s uplatniteľným právom Únie alebo vnútroštátnym právom.
- (46) Dôkaz zohráva pri presadzovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ dôležitú úlohu. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže by mali mať možnosť zohľadniť relevantný dôkaz bez ohľadu na skutočnosť, či bol predložený v písomnej alebo ústnej forme alebo vo forme záznamu, vrátane záznamu vyhotoveného utajovaným spôsobom právnickou alebo fyzickou osobou, a to za predpokladu, že nejde o jediný dôkazový materiál. Touto možnosťou však nie je dotknuté právo na vypočutie.
- (47) V záujme podpory úzkej spolupráce v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž by mala Komisia zabezpečovať údržbu, vývoj, hosting, prevádzkovanie a podporu centrálného informačného systému (systém Európskej siete pre hospodársku súťaž), a to v súlade s príslušnými normami v oblasti zachovávania dôvernosti, ochrany a bezpečnosti údajov. Predpokladom účinného a efektívneho fungovania Európskej siete pre hospodársku súťaž je jej interoperabilita. Náklady na údržbu, vývoj, hosting, užívateľskú podporu a prevádzkovanie centrálného informačného systému sa hradia zo všeobecného rozpočtu Únie, z ktorého sú hradené aj ďalšie administratívne náklady súvisiace s fungovaním Európskej siete pre hospodársku súťaž, najmä náklady na organizáciu zasadnutí. Počíta sa s tým, že náklady na systém Európskej siete pre hospodársku súťaž by mali byť až do roku 2020 hradené z programu pre riešenia interoperability a spoločné rámce pre verejnú správu, podniky a občanov v Európe (program ISA²), a to za predpokladu disponibility zdrojov z tohto programu a splnenia podmienky oprávnenosti a prioritizácie.

- (48) Keďže ciele tejto smernice, a to zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali k dispozícii záruky nezávislosti a zdroje, ako aj právomoci v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút, potrebné na účinné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ a vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňovaného paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ, a zaistiť účinné fungovanie vnútorného trhu a Európskej siete pre hospodársku súťaž, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov potreby zabezpečenia účinného a jednotného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, najmä vzhľadom na územnú pôsobnosť, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- (49) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom³ sa členské štáty zaviazali v odôvodnených prípadoch pripojiť k svojim oznámeniam transpozičných opatrení jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. V tejto smernici sa stanovujú určité pravidlá, ktoré majú zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali k dispozícii záruky nezávislosti a zdroje, ako aj právomoci v oblasti presadzovania práva a ukladania pokút, potrebné na účinné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, aby hospodárska súťaž na vnútornom trhu nebola narušená a aby spotrebitelia a podniky neboli znevýhodňovaní v dôsledku vnútroštátneho práva a pravidiel, ktoré bránia vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže v zabezpečovaní účinného presadzovania práva. Rozsah pôsobnosti tejto smernice sa vzťahuje na uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ a ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňovaných paralelne s článkami 101 a 102 ZFEÚ v rovnakej veci, s výnimkou článku 29 ods. 2., ktorý sa vzťahuje aj na výlučné uplatňovanie vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže.
2. V tejto smernici sa stanovujú určité pravidlá vzájomnej pomoci, ktorých cieľom je zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu, ako aj systému úzkej spolupráce v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž.

³ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže“ je orgán určený členským štátom podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1/2003 ako orgán zodpovedný za uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ. Členské štáty môžu na vykonávanie tejto funkcie určiť jeden alebo viac správnych orgánov (vnútroštátny správny orgán na ochranu hospodárskej súťaže), ako aj súdnych orgánov (vnútroštátny súdny orgány príslušný vo veciach hospodárskej súťaže);
2. „orgán na ochranu hospodárskej súťaže“ je vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže alebo Komisia prípadne obaja, v závislosti od kontextu;
3. „Európska sieť pre hospodársku súťaž“ je sieť orgánov verejnej moci, ktorá pozostáva z vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a Komisie a ktorá poskytuje fórum na diskusiu a spoluprácu pri uplatňovaní a presadzovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ;
4. „ustanovenia vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže“ sú ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré v prevažnej miere sledujú rovnaký cieľ ako články 101 a 102 ZFEÚ a ktoré sa podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1/2003 uplatňujú v rovnakej veci a paralelne s antitrustovými právnymi predpismi Únie, s výnimkou používania informácií získaných z vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti a z podania v rámci konania o urovnaní, ako sa uvádza v článku 29 ods. 2 a okrem ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré umožňujú ukladanie trestnoprávných sankcií fyzickým osobám;
5. „vnútroštátny súd“ je vnútroštátny súdny orgán v zmysle článku 267 ZFEÚ;
6. „odvolací súd“ je vnútroštátny súd, ktorý je na základe riadnych opravných prostriedkov oprávnený preskúmať rozhodnutia vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže alebo rozsudky vo veci týchto rozhodnutí, a to bez ohľadu na to, či má samotný súd právomoc konštatovať porušenie právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže;
7. „konanie“ je konanie pred vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže vo veci uplatnenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ, až kým tento orgán neukončí toto konanie vydaním rozhodnutia uvedeného v článku 9 alebo v článku 11, alebo kým nedôjde k záveru, že už neexistujú žiadne dôvody na zásah z jeho strany, alebo v prípade Komisie konanie vedené na Komisii vo veci uplatnenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ, až kým Komisia neukončí toto konanie prijatím rozhodnutia podľa článkov 7, 9 alebo 10 nariadenia (ES) č. 1/2003, alebo kým nedôjde k záveru, že už neexistujú žiadne dôvody na zásah z jej strany;
8. „podnik“, ako je uvedený v článkoch 101 a 102 ZFEÚ, je každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť, a to bez ohľadu na jeho právne postavenie a spôsob jeho financovania v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie;
9. „tajný kartel“ je dohoda a/alebo zosúladený postup medzi dvoma alebo viacerými konkurentmi, ktorých cieľom je skoordinať svoje konkurenčné správanie na trhu a/alebo ovplyvniť dôležité parametre hospodárskej súťaže prostredníctvom takých praktík, ako je stanovenie nákupných alebo predajných cien alebo iných obchodných podmienok, pridelovanie výrobných alebo predajných kvót, vzájomné rozdelenie

trhu vrátane kolúzie vo verejnom obstarávaní („bid-rigging“), obmedzenie dovozu alebo vývozu a/alebo protisúťažné konanie namierené proti ostatným konkurentom, ktoré je úplne alebo čiastočne známe len účastníkom;

10. „oslobodenie od pokuty“ je neudelenie žiadnej pokuty podniku za jeho účasť na tajnom karteli, a to vďaka jeho spolupráci s orgánom na ochranu hospodárskej súťaže v rámci programu zhovievavosti;
11. „zníženie pokuty“ je udelenie nižšej pokuty v porovnaní s pokutou, ktorá by bola podniku inak udelená za jeho účasť na tajnom karteli, a to vďaka jeho spolupráci s orgánom na ochranu hospodárskej súťaže v rámci programu zhovievavosti;
12. „zhovievavosť“ je oslobodenie od pokuty a zníženie pokuty;
13. „program zhovievavosti“ je program, ktorý sa týka uplatňovania článku 101 ZFEÚ alebo vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže, na základe ktorého účastník tajného kartelu, konajúc nezávisle od ďalších účastníkov tohto kartelu, spolupracuje s orgánom na ochranu hospodárskej súťaže počas vyšetrovania, a to tak, že dobrovoľne predloží svoje poznatky o existencii kartelu a o svojej úlohe v ňom, za čo je tomuto účastníkovi na základe rozhodnutia alebo zastavenia konania poskytnuté zníženie pokuty uloženej za jeho účasť na karteli alebo je od tejto pokuty oslobodený;
14. „vyhlásenie v rámci programu zhovievavosti“ je ústne alebo písomné vyhlásenie dobrovoľne poskytnuté orgánu na ochranu hospodárskej súťaže podnikom alebo fyzickou osobou, prípadne v ich mene, alebo záznam tohto vyhlásenia, v ktorom sa opisujú poznatky tohto podniku alebo fyzickej osoby o tajnom karteli a úloha tohto podniku alebo fyzickej osoby v ňom, pričom toto vyhlásenie je vypracované osobitne na účely jeho predloženia orgánu na ochranu hospodárskej súťaže s cieľom získať oslobodenie od pokuty alebo zníženie pokuty v rámci programu zhovievavosti; nezahŕňa už existujúce informácie;
15. „už existujúce informácie“ sú dôkazy, ktoré existujú bez ohľadu na konanie vedené orgánom na ochranu hospodárskej súťaže a bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v spise orgánu na ochranu hospodárskej súťaže;
16. „podanie v rámci konania o urovnaní“ je vyhlásenie, ktoré bolo podnikom alebo v jeho mene dobrovoľne poskytnuté orgánu na ochranu hospodárskej súťaže a v ktorom tento podnik priznáva alebo prestáva popierať svoju účasť na porušení článku 101 ZFEÚ alebo vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže, a v ktorom preberá svoju zodpovednosť za toto porušenie, pričom toto vyhlásenie je vypracované výslovne s cieľom umožniť orgánu na ochranu hospodárskej súťaže, aby uplatnil zjednodušené alebo skrátené konanie;
17. „žiadateľ“ je podnik, ktorý žiada o oslobodenie od pokuty alebo o zníženie pokuty v rámci programu zhovievavosti;
18. „žiadajúci orgán“ je vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže, ktorý predkladá žiadosť o vzájomnú pomoc podľa článku 23, 24 alebo 25;
19. „požiadaný orgán“ je vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže, ktorému bola doručená žiadosť o vzájomnú pomoc a v prípade žiadosti o pomoc uvedenej v článkoch 24 a 25 môže ísť o príslušný verejný úrad, orgán alebo útvar, ktoré nesú hlavnú zodpovednosť za výkon týchto rozhodnutí podľa vnútroštátneho práva, právnych predpisov a administratívnych postupov.

Všetky odkazy na uplatňovanie a porušenie článkov 101 a 102 ZFEÚ sa považujú aj za odkazy na ustanovenia vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže uplatňované paralelne v rovnakej veci.

KAPITOLA II

ZÁKLADNÉ PRÁVA

Článok 3

Záruky

Výkon právomocí uvedených v tejto smernici vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže je predmetom primeraných záruk vrátane dodržiavania práva podnikov na obhajobu a práva na účinný prostriedok nápravy v súlade so všeobecnými princípmi práva Európskej únie a Chartou základných práv Európskej únie.

KAPITOLA III

NEZÁVISLOSŤ A ZDROJE

Článok 4

Nezávislosť

1. V záujme zaručenia nezávislosti vnútroštátnych správnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ členské štáty zabezpečia, aby tieto orgány vykonávali svoje povinnosti a právomoci nestranne a v záujme zabezpečenia účinného a jednotného presadzovania týchto ustanovení, a to na základe primeraných požiadaviek, pokiaľ ide o ich povinnosť zodpovedať sa pred príslušným orgánom, a bez toho, aby bola dotknutá úzka spolupráca medzi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž.
2. Členské štáty zabezpečia najmä toto:
 - a) zamestnanci a členovia rozhodovacieho orgánu v rámci vnútroštátneho správneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže môžu vykonávať svoje služobné povinnosti a právomoci v súvislosti s uplatňovaním článkov 101 a 102 ZFEÚ nezávisle od politických a iných vonkajších vplyvov;
 - b) zamestnanci a členovia rozhodovacieho orgánu v rámci vnútroštátneho správneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže pri vykonávaní svojich služobných povinností a právomocí v súvislosti s uplatňovaním článkov 101 a 102 ZFEÚ nežiadajú ani neprijímajú pokyny od žiadnej vlády alebo iného verejného alebo súkromného subjektu;
 - c) zamestnanci a členovia rozhodovacieho orgánu v rámci vnútroštátneho správneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže sa zdržia akéhokoľvek konania, ktoré je nezlučiteľné s výkonom ich služobných povinností a právomocí v súvislosti s uplatňovaním článkov 101 a 102 ZFEÚ;

- d) členovia rozhodovacieho orgánu v rámci vnútroštátneho správneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže môžu byť odvolaní len v prípade, že už nespĺňajú podmienky požadované pri výkone ich povinností alebo že sa dopustili závažného pochybenia podľa vnútroštátneho práva. Dôvody tohto odvolania by mali byť vopred ustanovené vo vnútroštátnom práve. Členovia rozhodovacieho orgánu nemôžu byť odvolaní z dôvodov týkajúcich sa riadneho výkonu ich povinností a právomocí pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako sa vymedzujú v článku 5 ods. 2;
- e) vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú pri vykonávaní svojich úloh v súvislosti s uplatňovaním článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako sa vymedzujú v článku 5 ods. 2, právomoc stanoviť si svoje priority. Ak sú tieto vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže povinné posudzovať sťažnosti, ktoré im boli formálne predložené, majú právomoc zamietnuť tieto sťažnosti z dôvodu, že ich nepovažujú za priority. Tým nie je dotknutá ich právomoc zamietnuť sťažnosti z iných dôvodov, ktoré sú vymedzené vo vnútroštátnom práve.

Článok 5

Zdroje

1. Členské štáty zabezpečia, aby mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii ľudské, finančné a technické zdroje potrebné na vykonávanie svojich povinností a právomocí pri uplatňovaní článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako sú vymedzené v odseku 2.
2. Uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže zahŕňa: vykonávanie vyšetrovania v súvislosti s uplatňovaním článkov 101 a 102 ZFEÚ; vydávanie rozhodnutí uplatňujúcich tieto ustanovenia na základe článku 5 nariadenia 1/2003 a úzku spoluprácu v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž v záujme zabezpečenia účinného a jednotného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ.

KAPITOLA IV

PRÁVOMOCI

Článok 6

Právomoc vykonávať inšpekcie v prevádzkových priestoroch

1. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli vykonávať všetky neohlásené inšpekcie podnikov a združení podnikov, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ. Členské štáty zabezpečia, aby úradníci a iné sprevádzajúce osoby, ktoré sú vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže poverené na vykonanie inšpekcie, boli oprávnení minimálne:
 - a) vstupovať do všetkých priestorov, na pozemky a do dopravných prostriedkov podnikov a združení podnikov;

- b) preverovať obchodné knihy a záznamy týkajúce sa obchodnej činnosti bez ohľadu na médium, na ktorom sú uchovávané, a aby mali právo na prístup k informáciám, ku ktorým má prístup subjekt, ktorý je predmetom inšpekcie;
 - c) vyhotoviť alebo získať v akejkoľvek forme kópie alebo výpisy týchto obchodných kníh alebo záznamov a v prípade potreby pokračovať v prehľadávaní týchto kópií alebo výpisov vo vlastných priestoroch alebo v iných na to určených priestoroch;
 - d) zapečatiť všetky prevádzkové priestory a obchodné knihy alebo záznamy na také obdobie a v takom rozsahu, aké sú potrebné na vykonanie inšpekcie;
 - e) vyžadovať od všetkých zástupcov podnikov alebo združení podnikov alebo od ich zamestnancov, aby podali vysvetlenie k skutočnostiam alebo dokumentom, ktoré súvisia s predmetom a účelom inšpekcie a zaznamenať odpovede.
2. Členské štáty zabezpečia, aby boli podniky alebo združenia podnikov povinné podrobiť sa inšpekciám vykonávaným vnútroštátnymi správnyimi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže. Ak sa podnik alebo združenie podnikov bráni vykonaniu inšpekcie, ktorá bola nariadená vnútroštátnym správnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže alebo povolená vnútroštátnym súdnym orgánom, vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže si môže na pomoc privolať príslušníkov policajného zboru alebo rovnocenného orgánu presadzovania práva, aby mu umožnili vykonať inšpekciu. K privolaniu takejto pomoci môže dôjsť aj z preventívnych dôvodov.

Článok 7

Právomoc vykonávať inšpekcie v iných priestoroch

1. Ak existuje odôvodnené podozrenie, že obchodné knihy alebo iné záznamy týkajúce sa obchodnej činnosti a predmetu inšpekcie, ktoré môžu byť relevantné z hľadiska preukázania vážneho porušenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ, sú uchovávané v priestoroch iných, ako sú priestory uvedené v článku 6, na iných pozemkoch alebo v iných dopravných prostriedkoch, vrátane súkromných obydľí riaditeľov, manažérov a iných zamestnancov podnikov alebo združení podnikov, členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli vykonať neohlásené inšpekcie v týchto priestoroch, na týchto pozemkoch a v týchto dopravných prostriedkoch.
2. Takúto inšpekciu možno vykonať len na základe predchádzajúceho povolenia vydaného vnútroštátnym súdnym orgánom.
3. Členské štáty zabezpečia, aby úradníci a iné sprevádzajúce osoby, ktoré sú vnútroštátnymi súdmi poverené vykonať inšpekciu v súlade s odsekom 1 tohto článku, mali aspoň právomoci stanovené v článku 6 ods. 1 písm. a), b) a c) a v článku 6 ods. 2.

Článok 8

Žiadosti o informácie

Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli na základe rozhodnutia vyžadovať od podnikov a združení podnikov, aby v stanovenej

lehote predložili všetky informácie, ktoré sú potrebné na uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ. Táto povinnosť sa vzťahuje na informácie, ku ktorým má prístup podnik alebo združenie podnikov.

Článok 9

Preukázanie a ukončenie porušenia právnych predpisov

Členské štáty zabezpečia, aby v prípade preukázania porušenia článkov 101 a 102 ZFEÚ mohli vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže od príslušných podnikov a združení podnikov na základe rozhodnutia vyžadovať ukončenie tohto porušenia. Na tento účel môžu uložiť štrukturálne a behaviorálne nápravné opatrenia, ktoré sú primerané vzhľadom na spáchané porušenie a nevyhnutné na účinné ukončenie tohto porušenia.

Článok 10

Dočasné opatrenia

Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli z vlastnej iniciatívy na základe prima facie zistenia porušenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ nariadiť podnikom na základe rozhodnutia dočasné opatrenia, a to minimálne v naliehavých prípadoch, ak existuje riziko vážneho a nenapraviteľného narušenia hospodárskej súťaže. Toto rozhodnutie sa uplatňuje na vymedzené obdobie, ktoré sa môže v prípade potreby predĺžiť.

Článok 11

Záväzky

Členské štáty zabezpečia, aby v konaniach, ktoré boli začaté s cieľom vydať rozhodnutie vyžadujúce ukončenie porušovania článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ, mohli vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže na základe rozhodnutia uložiť podnikom povinnosť plniť záväzky, ktoré tieto podniky navrhli orgánom s cieľom odstrániť ich obavy. Toto rozhodnutie sa môže vydať na vymedzené obdobie, pričom sa v ňom uvedie, že už neexistujú dôvody na to, aby príslušný vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v danej veci konal.

KAPITOLA V

POKUTY A PRAVIDELNÉ PENÁLE

Článok 12

Pokuty ukladané podnikom a združeniam podnikov

1. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo členských štátov, v ktorom sa stanovuje ukládanie sankcií súdmi v trestnom konaní, členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli podnikom alebo združeniam podnikov ukladať za úmyselné alebo nedbanlivé porušenie článku 101

alebo článku 102 ZFEÚ účinné, primerané a odrádzajúce peňažné pokuty, a to buď na základe rozhodnutia v správnom konaní alebo na základe žiadosti o ich uloženie súdom v inom ako trestnom konaní.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo členských štátov, v ktorom sa stanovuje ukladanie sankcií súdmi v trestnom konaní, členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli podnikom alebo združeniam podnikov ukladať účinné, primerané a odrádzajúce peňažné pokuty, ktorých výška je stanovená proporčne k ich celkovému obratu, a to buď na základe rozhodnutia v správnom konaní alebo na základe žiadosti o ich uloženie súdom v inom ako trestnom konaní, ak podniky alebo združenia podnikov úmyselne alebo z nedbanlivosti:
 - a) neposkytujú súčinnosť potrebnú na vykonanie inšpekcie, ako sa uvádza v článku 6 ods. 2;
 - b) porušia pečate, ktoré pripevnili úradníci a iné sprevádzajúce osoby poverené vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ako sa uvádza v článku 6 od. 1 písm. d);
 - c) v odpovedi na žiadosť uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. e) predložia nepravne alebo zavádzajúce informácie, nepredložia alebo odmietnu predložiť úplné informácie, alebo v lehote stanovenej vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže neopravia nesprávne, zavádzajúce alebo neúplné informácie predložené zamestnancom;
 - d) predložia nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie vyžadované v rozhodnutí uvedenom v článku 8, alebo nepredložia tieto informácie v stanovenej lehote;
 - e) nekonajú v súlade s rozhodnutím uvedeným v článkoch 10 a 11.
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa pojem podnik uplatnil na účely ukladania pokút materským spoločnostiam, ako aj právnym a hospodárskym nástupcom zodpovedných podnikov.

Článok 13

Výpočet pokút

1. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže prihliadali pri určovaní výšky pokuty ukladanej za porušenie článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ tak na závažnosť, ako aj na dĺžku trvania tohto porušenia.
2. Ak je pokuta uložená združeniu podnikov, pričom sa zohľadnil obrat jeho členov, a združenie je v platobnej neschopnosti, členské štáty zabezpečia, aby bolo združenie povinné vyzvať svojich členov, aby prispeli na pokrytie uloženej pokuty.

S cieľom zaistiť úhradu pokuty v plnej výške členské štáty zabezpečia, aby boli vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže oprávnené vyžadovať platbu neuhradenej sumy pokuty od ktoréhokoľvek podniku, ktorého zástupcovia boli členmi rozhodovacieho orgánu združenia. Pokiaľ je to stále nevyhnutné, vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže sú zároveň oprávnené vyžadovať platbu neuhradenej sumy pokuty od ktoréhokoľvek člena združenia, ktorý bol aktívny na trhu, na ktorom došlo k porušeniu právnych predpisov. Túto platbu však nemožno vyžadovať od tých členov združenia, ktorí sa nedopustili porušenia právnych

predpisov a ktorí pred samotným začatím vyšetrovania o tomto porušení nevedeli alebo sa od neho aktívne dištancovali.

Článok 14

Maximálna výška pokuty

1. Členské štáty zabezpečia, aby maximálna výška pokuty, ktorú môžu vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže uložiť podnikom alebo združeniam podnikov za účasť na porušení článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ, bola stanovená na úrovni minimálne 10 % z ich celkového celosvetového obratu za účtovné obdobie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu.
2. Ak sa porušenie právnych predpisov združením podnikov týka činností jeho členov, maximálna výška pokuty je stanovená na úrovni minimálne 10 % súčtu celkového celosvetového obratu všetkých členov, ktorí boli aktívni na trhu ovplyvnenom uvedeným porušením zo strany združenia. Finančná zodpovednosť z hľadiska uhradenia pokuty však pri žiadnom podniku nepresiahne maximálnu výšku stanovenú v súlade s odsekom 1.

Článok 15

Pravidelné penále

Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli na základe rozhodnutia ukladať podnikom a združeniam podnikov účinné, primerané a odrádzajúce pravidelné penále, ktorého výška je stanovená proporčne k ich celkovému dennému obratu, pričom účelom tohto kroku je prinútiť podniky a združenia podnikov:

- a) podrobiť sa inšpekcii uvedenej v článku 6 ods. 2;
- b) predložiť správne a úplné informácie, ako sa uvádza v článku 8;
- c) konať v súlade s rozhodnutím uvedeným v článkoch 9, 10 a 11.

KAPITOLA VI

ZHOVIEVAVOSŤ

Článok 16

Oslobodenie od pokuty

1. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali program zhovievavosti, ktorý im umožní poskytnúť podnikom oslobodenie od pokuty.
2. Členské štáty zabezpečia, aby toto oslobodenie od pokuty mohlo byť podniku poskytnuté len v prípade, že
 - a) spĺňa podmienky ustanovené v článku 18;
 - b) prizná svoju účasť na tajnom karteli; a

- c) ako prvý predloží dôkaz, ktorý:
- i) vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže umožní v čase doručenia žiadosti vykonať cieľenú inšpekciu v súvislosti s tajným kartelom, a to za predpokladu, že vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže nemal ešte k dispozícii dôkaz potrebný na vykonanie inšpekcie v súvislosti s tajným kartelom alebo že takúto inšpekciu ešte nevykonával alebo
 - ii) podľa názoru vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže umožní preukázať porušenie právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže, a to za predpokladu, že vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže nemal ešte k dispozícii dôkaz potrebný na preukázanie tohto porušenia a že žiaden iný podnik doteraz nesplnil v súvislosti s rovnakým kartelom podmienky na oslobodenie od pokuty v súlade s odsekom 2 písm. c) bodom i).
3. Členské štáty zabezpečia, aby boli na oslobodenie od pokuty oprávnené všetky podniky, s výnimkou podnikov, ktoré podnikli kroky s cieľom prinútiť iné podniky k účasti sa na tajnom karteli.

Článok 17

Zníženie pokuty

1. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali program zhovievavosti, ktorý im umožní znížiť pokutu tým podnikom, ktoré nespĺňajú podmienky na oslobodenie od pokuty.
2. Členské štáty zabezpečia, aby bolo zníženie pokuty poskytnuté len vtedy, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 18 a ak žiadateľ prizná svoju účasť na tajnom karteli, pričom vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže predloží dôkaz o údajnom tajnom karteli, ktorý na účely preukázania porušenia článku 101 ZFEÚ alebo zodpovedajúceho ustanovenia v rámci vnútroštátneho práva predstavuje významnú pridanú hodnotu vzhľadom na dôkazy, ktorými vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže v čase predloženia žiadosti už disponoval.
3. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli poskytnúť dodatočné zníženie pokuty, ak žiadateľ predloží dôkaz, ktorý vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže bez potreby ďalšieho potvrdzovania použije na preukázanie dodatočných skutočností, ktoré povedú k uloženiu vyššej pokuty v porovnaní s pokutou, ktorá by bola inak uložená za účasť na tajnom karteli. Zníženie pokuty uloženej žiadateľovi je úmerné takémuto zvýšeniu pokuty.

Článok 18

Všeobecné podmienky účasti na programe zhovievavosti

Členské štáty zabezpečia, aby v záujme uplatnenia programu zhovievavosti museli žiadatelia kumulatívne splniť tieto podmienky:

- a) skončili účasť na údajnom tajnom karteli bezprostredne po podaní žiadosti, avšak s výnimkou činnosti, ktorá je podľa názoru príslušného vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže nevyhnutná na zachovanie integrity vyšetrovania;
- b) poskytujú vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže riadnu, úplnú, priebežnú a promptnú spoluprácu od chvíle podania žiadosti až do okamihu, keď vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže ukončí konanie proti všetkým stranám, ktoré sú predmetom vyšetrovania, a to vydaním rozhodnutia alebo iným spôsobom. To znamená, že:
 - i) promptne poskytujú vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže všetky relevantné informácie a dôkazy súvisiace s údajným tajným kartelom, ktorými disponujú alebo ku ktorým majú prístup,
 - ii) sú vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii a reagujú na akékoľvek požiadavky, ktoré by mohli prispieť k zisteniu skutočností;
 - iii) zabezpečujú, aby boli súčasní (a ak je to možné, aj bývalí) zamestnanci a riaditelia k dispozícii vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže na účely vypočutia;
 - iv) neničia, nefalšujú ani nezatajújú relevantné informácie ani dôkazy a
 - v) nikoho neinformujú o podaní žiadosti a o jej obsahu, kým vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže neoznámí v rámci konania svoje námietky, pokiaľ nebolo dohodnuté inak; a
- c) ak žiadatelia zamýšľajú podať žiadosť vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže, nesmeli:
 - i) zničiť, sfalšovať ani zatajiť dôkazy o údajnom tajnom karteli alebo
 - ii) nikoho informovať o zamýšľanom podaní žiadosti a o jej obsahu, s výnimkou iných orgánov na ochranu hospodárskej súťaže.

Článok 19

Forma podania žiadosti o zhovievavosť

Členské štáty zabezpečia, aby mohli žiadatelia požiadať o zhovievavosť písomne a aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali zavedený systém, ktorý by im umožnil prijať vyhlásenie v rámci programu zhovievavosti ústne alebo inými prostriedkami, ktoré nevedú k tvorbe dokumentov, informácií ani iných materiálov v držbe, úschove alebo pod kontrolou žiadateľa.

Článok 20

Rezervácia poradia v prípade formálnej žiadosti o oslobodenie od pokuty

1. Členské štáty zabezpečia, aby podnik, ktorý chce požiadať o oslobodenie od pokuty, mohol najskôr požiadať vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže o rezerváciu poradia. Rezervácia poradia zabezpečí žiadateľovi miesto v poradí medzi ostatnými žiadateľmi na obdobie, ktoré v závislosti od prípadu určí vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže, ktorému bola doručená žiadosť

o rezerváciu poradia. Rezervácia poradia umožní žiadateľovi zhromaždiť informácie a dôkazy, ktoré sú nevyhnutné na splnenie príslušných dôkazných kritérií pre oslobodenie od pokuty.

2. Členské štáty zabezpečia, aby mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže diskrečnú právomoc rozhodnúť, či udelia rezerváciu poradia.
3. Členské štáty zabezpečia, že ak žiadateľ doplní svoju žiadosť v stanovenej lehote, predložené informácie a dôkazy sa budú považovať za predložené v čase, kedy mu bola udelená rezervácia poradia.

Článok 21

Súhrnná žiadosť

1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia, ktorí v súvislosti s údajným tajným kartelom požiadali Komisiu o zhovievavosť prostredníctvom žiadosti o rezerváciu poradia alebo predložením úplnej žiadosti, mohli v súvislosti s rovnakým kartelom predložiť súhrnnú žiadosť vnútroštátnemu orgánu na ochranu hospodárskej súťaže, ktorý považujú za vhodný na riešenie predmetnej veci.
2. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže akceptovali súhrnné žiadosti za predpokladu, že boli podané jednou z foriem uvedených v článku 19, že sa vzťahujú na rovnaký tovar, geografickú oblasť a obdobie, ako žiadosť o zhovievavosť predložená Komisii, a že obsahujú stručný opis nasledujúcich údajov, pokiaľ sú žiadateľovi známe v čase predloženia žiadosti:
 - a) meno a adresa žiadateľa;
 - b) ostatní účastníci údajného tajného kartelu;
 - c) dotknutý tovar;
 - d) dotknutá geografická oblasť;
 - e) obdobie trvania;
 - f) povaha údajného kartelu;
 - g) členské štáty, v ktorých sa pravdepodobne nachádzajú dôkazy; a
 - h) informácie o tom, či žiadateľ podal alebo zamýšľa v budúcnosti podať žiadosť o zhovievavosť v súvislosti s údajným tajným kartelom.
3. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže nevyžadovali od žiadateľa v súvislosti s údajným porušením, ktoré je predmetom súhrnnej žiadosti, žiadne informácie presahujúce rámec stanovený v odseku 2 predtým, ako si vyžadajú predloženie úplnej žiadosti podľa odseku 6.
4. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ktorým bola doručená súhrnná žiadosť, vystavili žiadateľovi potvrdenie o doručení s uvedením dátumu a času doručenia.
5. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ktorým bola doručená súhrnná žiadosť, overili v čase doručenia tejto žiadosti, či im v súvislosti s rovnakým údajným tajným kartelom už boli doručené iné súhrnné žiadosti alebo žiadosti o zhovievavosť a aby o tejto skutočnosti informovali žiadateľa.

6. Členské štáty zabezpečia, aby mali žiadatelia možnosť predložiť príslušným vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže úplnú žiadosť o zhovievavosť, ktorá je doplnením súhrnnej žiadosti uvedenej v odseku 1, a to v prípade, že Komisia týmto vnútroštátnym orgánom oznámi, že nemá v úmysle v predmetnej veci úplne ani čiastočne konať. Členské štáty zabezpečia, aby mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže právomoc určiť primeranú lehotu, v rámci ktorej musí žiadateľ predložiť úplnú žiadosť o zhovievavosť spolu s príslušnými dôkazmi a informáciami.
7. Členské štáty zabezpečia, že ak žiadateľ predloží úplnú žiadosť v súlade s odsekom 6 v lehote určenej vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, informácie v nej uvedené sa budú považovať za predložené v deň a v čase predloženia súhrnnej žiadosti. Ak žiadateľ predloží súhrnnú žiadosť najneskôr do 5 pracovných dní od predloženia žiadosti o zhovievavosť Komisii, súhrnná žiadosť sa bude považovať za predloženú v deň a v čase predloženia žiadosti o zhovievavosť Komisii.

Článok 22

Súčinnosť medzi programom zhovievavosti a sankciami ukladanými fyzickým osobám

Členské štáty zabezpečia, aby boli súčasní a bývalí zamestnanci a riaditelia podnikov, ktoré žiadajú orgány na ochranu hospodárskej súťaže o oslobodenie od pokuty, za svoju účasť na tajnom karteli, na ktorý sa vzťahuje žiadosť, chránení pred akýmikoľvek trestnoprávnymi a správnymi sankciami a sankciami ukladanými súdom v inom ako trestnom konaní, a to za predpokladu, že títo zamestnanci a riaditelia aktívne spolupracujú s príslušnými orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže a že žiadosť o oslobodenie od pokuty bola podaná pred začatím trestného konania.

KAPITOLA VII

VZÁJOMNÁ POMOC

Článok 23

Spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže

Ak vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže vykonávajú inšpekciu v mene a na účet iných vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže podľa článku 22 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003, členské štáty zabezpečia, aby boli úradníci a iné sprevádzajúce osoby poverené žiadajúcim vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže oprávnené zúčastniť sa inšpekcie a na základe svojich právomocí uvedených v článkoch 6 a 7 aktívne spolupracovať s požadovaným vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže

Článok 24

Žiadosť o oznámenie predbežných námietok a rozhodnutí

1. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné formy oznamovania, ktoré vykonáva vnútroštátny orgány na ochranu hospodárskej súťaže žiadajúceho členského štátu

v súlade s platnými pravidlami tohto členského štátu, členské štáty zabezpečia, aby na žiadosť žiadajúceho orgánu a v jeho mene oznámil požiadaný orgán adresátovi predbežné námietky týkajúce sa údajného porušenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ a rozhodnutia uplatňujúce tieto články, ako aj podklady týkajúce sa výkonu rozhodnutí ukladajúcich pokuty a pravidelné penále.

2. Požiadaný orgán zabezpečí, aby sa oznámenie v požiadanom členskom štáte uskutočnilo v súlade vnútroštátnym právom, právnymi predpismi a administratívnymi postupmi platnými v požiadanom členskom štáte.

Článok 25

Žiadosť o výkon rozhodnutia ukladajúceho pokuty alebo pravidelné penále

1. Členské štáty zabezpečia, aby na žiadosť žiadajúceho orgánu uskutočnil požiadaný orgán výkon rozhodnutí ukladajúcich pokuty alebo pravidelné penále, ktoré žiadajúci orgán vydal v súlade s článkami 12 a 15. Toto ustanovenie sa uplatňuje iba za predpokladu, že:
 - a) podnik, voči ktorému sú pokuta lebo pravidelné penále vymáhateľné, nemá v členskom štáte žiadajúceho orgánu právnu prítomnosť alebo
 - b) je zrejmé, že podnik, voči ktorému sú pokuta lebo pravidelné penále vymáhateľné, nemá v členskom štáte žiadajúceho orgánu dostatočný majetok.
2. Požiadaný orgán zabezpečí, aby sa výkon rozhodnutí v požiadanom členskom štáte uskutočnil v súlade vnútroštátnym právom, právnymi predpismi a administratívnymi postupmi platnými v požiadanom členskom štáte.
3. Žiadajúci orgán môže predložiť žiadosť o výkon rozhodnutia iba v prípade, že rozhodnutie umožňujúce výkon v žiadajúcom členskom štáte je konečné a nemožno sa už voči nemu odvolať na základe riadnych opravných prostriedkov.
4. Otázky týkajúce sa lehôt premlčania upravuje právo žiadajúceho členského štátu.
5. Požiadaný orgán nie je povinný uskutočniť výkon rozhodnutí podľa odseku 1, ak by to bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom bolo o výkon požiadané.

Článok 26

Spory týkajúce sa žiadostí o oznámenie a o výkon rozhodnutí ukladajúcich pokuty alebo pravidelné penále

1. Spory týkajúce sa zákonnosti opatrenia, ktoré sa má oznámiť, alebo rozhodnutia ukladajúceho pokutu alebo pravidelné penále v súlade s článkami 12 a 15, ktoré vydal žiadajúci orgán, spadajú do právomocí príslušných orgánov žiadajúceho členského štátu a upravujú ich vnútroštátne právne predpisy tohto štátu.
2. Spory týkajúce sa opatrení zabezpečujúcich výkon rozhodnutia prijatých v požiadanom členskom štáte alebo platnosti oznámenia, ktoré uskutočnil požiadaný orgán, spadajú do právomocí príslušných orgánov požiadaného členského štátu a upravujú ich právne predpisy tohto štátu.

KAPITOLA VIII

PREMLČACIE LEHOTY

Článok 27

Pozastavenie plynutia premlčacej lehoty na uloženie sankcií

1. Členské štáty zabezpečia, aby plynutie premlčacie lehoty na uloženie pokút a pravidelného penále vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže podľa článkov 12 a 15 bolo pozastavené počas celého konania, ktoré vedú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže iného členského štátu alebo Komisia vo veci porušenia právnych predpisov na základe rovnakej dohody, rozhodnutia združenia podnikov alebo zosúladeného postupu. Pozastavenie plynutia premlčacej lehoty začína v okamihu oznámenia prvých formálnych vyšetrovacích úkonov podniku, ktorý je predmetom konania. Končí dňom, keď príslušný orgán ukončí konanie a informuje o tejto skutočnosti príslušný podnik. Pozastavenie premlčacej lehoty nemá vplyv na absolútne premlčacie lehoty stanovené vo vnútroštátnom práve.
2. Premlčacia lehota na uloženie pokút alebo pravidelného penále sa pozastaví na obdobie, počas ktorého je rozhodnutie orgánu na ochranu hospodárskej súťaže predmetom konania na odvolacom súde.

KAPITOLA IX

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 28

Úloha vnútroštátnych správnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pred vnútroštátnymi súdmi

1. Členské štáty, ktoré určia tak vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré majú právomoc vykonávať vyšetrovanie na účel zistenia porušenia článku 101 alebo článku 102 ZFEÚ, ako aj vnútroštátne súdne orgány príslušné vo veciach hospodárskej súťaže, ktoré majú právomoc prijímať rozhodnutie, v ktorom sa preukazuje toto porušenie a/alebo sa ukladajú pokuty, zabezpečia, aby mali vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže možnosť predložiť vec priamo príslušnému vnútroštátnemu súdnemu orgánu.
2. Ak vnútroštátne súdy pôsobia v konaniach vo veci rozhodnutí vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže uplatňujúcich článok 101 alebo článok 102 ZFEÚ, členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne správne orgány na ochranu hospodárskej súťaže boli oprávnené samostatne sa zúčastňovať týchto konaní v úlohe navrhovateľa, odporcu alebo protistrany, a aby mali rovnaké procesné práva ako verejné strany tohto konania.

Obmedzenia pri používaní informácií

1. Informácie zhromaždené na základe ustanovení uvedených v tejto smernici by sa mali použiť výlučne na účely, na ktoré boli získané. Nemali by sa použiť ako dôkazy na účely uloženia sankcií fyzickým osobám.
2. Členské štáty zabezpečia, aby bol prístup k vyhláseniu v rámci programu zhovievavosti alebo k podaniu v rámci konania o urovnaní poskytnutý len na účely výkonu práva na obhajobu v konaní vedenom vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže. Členské štáty zabezpečia, aby informácie získané z tohto vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti a podania v rámci konania o urovnaní mohla strana, ktorá získala prístup k spisu, použiť len vtedy, ak je to nevyhnutné na výkon práva na obhajobu v rámci konaní pred súdmi členských štátov v prípadoch, ktoré priamo súvisia s vecou, v rámci ktorej bol udelený prístup k spisu, a ktoré sa týkajú:
 - a) rozdelenia pokuty medzi účastníkov kartelu, ktorá im bola spoločne a nerozdielne uložená vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže alebo
 - b) preskúmania rozhodnutia, v ktorom vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže preukázal porušenie článku 101 ZFEÚ alebo ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže.
3. Členské štáty zabezpečia, aby dovtedy, kým vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže neukončí konanie proti všetkým stranám, ktoré sú predmetom vyšetrovania, a to vydaním rozhodnutia uvedeného v článku 9 alebo v článku 11 alebo iným spôsobom, neboli v konaniach pred vnútroštátnymi súdmi použité nasledujúce kategórie informácií, ktoré boli získané v rámci konania vedeného vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže:
 - a) informácie, ktoré boli pripravené inými fyzickými alebo právnickými osobami výlučne na účely konania vedeného vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže a
 - b) informácie, ktoré vypracoval vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže a ktoré zaslal stranám v priebehu svojho konania.
4. Členské štáty zabezpečia, aby si vyhlásenie v rámci programu zhovievavosti vymieňali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže podľa článku 12 nariadenia (ES) č. 1/2003 len v tom prípade, že:
 - a) bol udelený súhlas žiadateľa alebo
 - b) aj prijímajúcemu orgánu bola od rovnakého žiadateľa doručená žiadosť o zhovievavosť týkajúca sa rovnakého porušenia ako odosielajúcemu orgánu, a to za predpokladu, že v čase zaslania informácií žiadateľ nemá možnosť vziať späť informácie, ktoré predložil uvedenému prijímajúcemu orgánu, alebo
 - c) prijímajúci orgán poskytol písomný záväzok, že ani informácie, ktoré mu boli zaslané, ani žiadne iné informácie, ktoré by mohol získať odo dňa a času zaslania informácií uvedeného odosielajúcim orgánom, nepoužije ani on sám a ani žiadny iný orgán, ktorému budú informácie následne zaslané, na účely uloženia sankcií žiadateľovi alebo akejkoľvek inej právnickej alebo fyzickej

osobe, na ktorú sa vzťahuje zvýhodnené zaobchádzanie poskytnuté odosielačim orgánom v nadväznosti na žiadosť, ktorú žiadateľ predložil v rámci programu zhovievavosti, alebo ktorémukoľvek zamestnancovi či bývalému zamestnancovi ktorejkoľvek z vyššie uvedených osôb;

a za predpokladu, že ochrana pred zverejnením informácií poskytovaná prijímajúcim vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže zodpovedá ochrane, ktorú poskytuje odosielač vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže.

5. Ak orgán na ochranu hospodárskej súťaže zasiela v súlade s článkom 12 nariadenia (ES) č. 1/2003 informácie, ktoré dobrovoľne predložil žiadateľ, a to bez súhlasu žiadateľa, členské štáty zabezpečia, aby bol prijímajúci vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže schopný poskytnúť záväzok uvedený v odseku 4 písm. c).
6. Odseky 2 až 5 sa uplatňujú bez ohľadu na formu poskytnutia vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti podľa článku 19.

Článok 30

Prípustnosť dôkazov pred vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže

Členské štáty zabezpečia, aby boli dokumenty, ústne vyhlásenia, záznamy a všetky ostatné predmety obsahujúce informácie, a to bez ohľadu na médium, na ktorom sú uchovávané, prípustné ako dôkazy pred vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže.

Článok 31

Náklady na Európsku sieť pre hospodársku súťaž

Náklady, ktoré Komisii vzniknú v súvislosti s údržbou a vývojom Európskej siete pre hospodársku súťaž a v súvislosti so spoluprácou v rámci tejto siete, sa hradia zo všeobecného rozpočtu Únie v medziach disponibilných rozpočtových prostriedkov.

KAPITOLA X

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 32

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [dvojročné obdobie na transpozíciu]. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.
Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 34

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

- 1.1. Názov návrhu/iniciatívy
- 1.2. Príslušné oblasti politiky v rámci ABM/ABB
- 1.3. Druh návrhu/iniciatívy
- 1.4. Ciele
- 1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy
- 1.6. Trvanie a finančný vplyv
- 1.7. Plánovaný spôsob hospodárenia

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

- 2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ
- 2.2. Systémy riadenia a kontroly
- 2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

- 3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov
- 3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky
 - 3.2.1. *Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky*
 - 3.2.2. *Odhadovaný vplyv na operačné rozpočtové prostriedky*
 - 3.2.3. *Odhadovaný vplyv na administratívne rozpočtové prostriedky*
 - 3.2.4. *Súlad s platným viacročným finančným rámcom*
 - 3.2.5. *Príspevky od tretích strán*
- 3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Smernica Európskeho parlamentu a Rady o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu

1.2. Príslušné oblasti politiky v rámci ABM/ABB¹

Oblasť politiky: Hlava 03 – Hospodárska súťaž.

Činnosti: 03 02 – Koordinácia politiky, Európska sieť pre hospodársku súťaž a medzinárodná spolupráca

03 05 – Kartely, antitrustové opatrenia a liberalizácia

1.3. Druh návrhu/iniciatívy

Návrh/iniciatíva sa týka **novej akcie**.

1.4. Ciele

1.4.1. Viacročné strategické ciele Komisie, ktoré sú predmetom návrhu/iniciatívy

Všeobecný cieľ A: Ďalšie posilnenie zamestnanosti, rastu a investícií.

1.4.2. Osobitné ciele a príslušné činnosti v rámci ABM/ABB

Osobitný cieľ č. 2: Účinné a koherentné uplatňovanie práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže a vnútroštátnymi súdmi.

Príslušné činnosti v rámci ABM/ABB: 03 02 – Koordinácia politiky, Európska sieť pre hospodársku súťaž a medzinárodná spolupráca, a 03 05 – Kartely, antitrustové opatrenia a liberalizácia.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

1.4.4. Ako sa uvádza v oddiele 2 dôvodovej správy, iniciatíva bude mať vplyv najmä na vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ako aj na podniky a spotrebiteľov. Ukazovatele výsledkov a vplyvu

V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú možné ukazovatele, ktoré možno použiť na meranie výsledkov a vplyvu.

Ciele	Kľúčový ukazovateľ
Zabezpečiť, aby mali všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii účinné nástroje v oblasti vyšetrovania a rozhodovania.	Legislatívne opatrenia 1. Dostupnosť kľúčových nástrojov v oblasti vyšetrovania a rozhodovania v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. 2. Dostupnosť kľúčových procesných záruk v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov

¹ ABM: riadenie podľa činností; ABB: zostavovanie rozpočtu podľa činností.

	na ochranu hospodárskej súťaže. 3. Využívanie nových nástrojov v oblasti vyšetrovania v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. 4. Počet rozhodnutí podľa typu rozhodnutia (napr. zákaz, záväzky, dočasné opatrenia). Nelegislatívne opatrenia: 1. Prípadné uplatňovanie odporúčaných postupov/usmernení vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré schváli Európska sieť pre hospodársku súťaž.
Zabezpečiť, aby boli všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže schopné ukladať účinné pokuty.	Legislatívne opatrenia: 1. V prípade členských štátoch, ktoré v súčasnosti ukladajú pokuty podnikom súdmi v trestnom konaní: – možnosť ukladať pokuty v správnom konaní/inom ako trestnom konaní. – možnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže predložiť vec súdu/obhajovať vec pred súdom. – počet pokút oproti počtu prípadov v porovnaní s predchádzajúcim obdobím, keď sa pokuty ukladali prevažne v trestnom konaní. 2. Uplatňovanie právne stanovenej maximálnej výšky pokút v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. 3. Zmeny vo výške pokút v porovnaní so stavom pred nadobudnutím účinnosti smernice. 4. Celková výška uložených pokút. 5. Uplatňovanie/neuplatňovanie pojmu podnik na účely ukladania pokút materským spoločnostiam, ako aj právnym a hospodárskym nástupcom podnikov. Nelegislatívne opatrenia: 1. Prípadné uplatňovanie odporúčaných postupov/usmernení vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré schváli Európska sieť pre hospodársku súťaž.
Zabezpečiť, aby všetky vnútroštátne orgány na ochranu	Legislatívne opatrenia: 1. Dostupnosť účinných záruk v prípade

hospodárskej súťaže mali k dispozícii dobre vypracovaný program zhovievavosti, ktorý okrem iného uľahčí predkladanie žiadostí o zhovievavosť vo viacerých jurisdikciách.	jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré žiadateľom o zhovievavosť môžu zabezpečiť miesto v poradí medzi ostatnými žiadateľmi o zhovievavosť. 2. Dostupnosť pravidiel v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, na základe ktorých sú zamestnanci žiadateľa o zhovievavosť chránení pred sankciami. 3. Počet žiadostí o zhovievavosť v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, Nelegislatívne opatrenia: 1. Prípadné uplatňovanie odporúčaných postupov/usmernení vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré schváli Európska sieť pre hospodársku súťaž.
Zabezpečiť, aby mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii dostatočné zdroje a aby mohli nezávislým spôsobom presadzovať pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže.	Legislatívne opatrenia: 1. Dostupnosť pravidiel v prípade jednotlivých vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré zabezpečia, aby tieto orgány neprijímali pokyny od žiadneho verejného alebo súkromného subjektu. 2. Prieskum, či došlo k pokusu ohroziť nezávislosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. 3. Prieskum, či majú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii primerané ľudské a finančné zdroje na vykonávanie svojich úloh, vrátane očakávaných trendov a porovnania počtu zamestnancov a rozpočtových prostriedkov.
Dodatočné náklady na vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže	1. Dodatočné náklady, ktoré vznikli v dôsledku posilnených právomocí (odborná príprava, atď.). 2. Náklady na činnosti vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v oblasti presadzovania antitrustových právnych predpisov (náklady v protiklade s výškou uložených pokút).

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte

Hlavným cieľom tejto legislatívnej iniciatívy je zabezpečiť, aby sa v plnej miere využíval decentralizovaný systém presadzovania pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, ktorý bol

zavedený nariadením (ES) č. 1/2003, a to tým, že sa vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže udelia právomoci na zabezpečenie účinnejšieho presadzovania práva. Týmto spôsobom sa posilní účinné presadzovanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a zároveň podporí úzka spolupráca v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž.

Vyžaduje si to však splnenie nasledujúcich osobitných cieľov:

1. zabezpečiť, aby mali všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii účinné nástroje v oblasti vyšetovania a rozhodovania;
2. zabezpečiť, aby boli všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže schopné ukladať účinné a odrádzajúce pokuty;
3. zabezpečiť, aby všetky vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mali k dispozícii dobre vypracovaný program zhovievavosti, ktorý uľahčí predkladanie žiadostí o zhovievavosť vo viacerých jurisdikciách; a
4. zabezpečiť, aby mali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže k dispozícii dostatočné zdroje a aby mohli nezávislým spôsobom presadzovať pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže.

1.5.2. *Prínos zapojenia Európskej únie*

Existuje viacero dôvodov, ktoré opodstatňujú zapojenie EÚ do činností, ktorých zámerom je zabezpečiť napĺňanie cieľov uvedených v časti 1.5.1, ako aj toho, aby sa decentralizovaný systém presadzovania pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže využíval v plnej miere, ako sa uvádza v časti 2 dôvodovej správy.

1.5.3. *Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti*

Nariadením (ES) č. 1/2003 získali vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže právomoc uplatňovať pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. V dôsledku toho sa pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže presadzujú v súčasnosti v takom rozsahu, ktorý by samotná Komisia nebola schopná nikdy dosiahnuť. Od roku 2004 prijali Komisia a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže viac ako 1 000 rozhodnutí, pričom 85 % týchto rozhodnutí možno pripísať práve vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže. Legislatívny návrh vychádza zo skúseností vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže pri presadzovaní práva a z dodatočných informácií získaných od roku 2004.

1.5.4. *Zlučiteľnosť a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Legislatívny návrh je zlučiteľný s nariadením (ES) č. 1/2003, s ktorým zabezpečí výrazný synergický efekt, keďže umožní vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže využiť svoj plný potenciál v decentralizovanom systéme presadzovania pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže stanovenom v tomto nariadení.

1.6. **Trvanie a finančný vplyv**

Návrh/iniciatíva s **neobmedzeným trvaním**

1.7. **Plánovaný spôsob hospodárenia²**

Priame hospodárenie na úrovni Komisie a jej útvarov.

² Vysvetlenie spôsobov hospodárenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre rozpočet: http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Rozpočtové prostriedky sa použijú na zabezpečenie údržby, vývoja, hostingu, prevádzkovania a podpory centrálného informačného systému (systém Európskej siete pre hospodársku súťaž) v súlade s príslušnými normami v oblasti zachovávania dôvernosti a bezpečnosti údajov. Zabezpečia úzku spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže a Komisiou v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž, a to rôznym spôsobom. Pokiaľ ide o pravidlá týkajúce sa predkladania správ, uplatnia sa pravidlá generálneho riaditeľstva.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Zistené riziká.

V oblasti IT; riziko, že informačné systémy nedokážu účinne podporovať fungovanie Európskej siete pre hospodársku súťaž.

2.2.2. Údaje o zavedenom systéme vnútornej kontroly.

IT Účinné postupy riadenia IT, ktoré zabezpečujú aktívnu účasť užívateľov systému.

Výdavky: Cieľom postupov vnútornej kontroly je zabezpečiť primerané riadenie rizík v súvislosti so zákonnosťou a riadnosťou príslušných operácií, ako aj s charakterom príslušných platieb. Systém kontroly pozostáva navyše z viacerých prvkov, ako sú podávanie správ vrcholovému manažmentu, overovanie ex-ante vykonávané centrálnym finančným tímom, interný poradný výbor pre verejné obstarávanie a zadávanie zákaziek, kontroly ex post a audity vykonávané Útvorom pre vnútorný audit a Európskym dvorom audítorov.

2.2.3. Odhad nákladov a prínosov kontrol a posúdenie očakávanej úrovne rizika chyby

Výdavky: Odhaduje sa, že náklady na kontroly budú predstavovať menej ako 3 % celkových výdavkov. K nefinančným prínosom týchto kontrol patrí: lepší pomer medzi kvalitou a cenou, odrádzajúci účinok, zvýšenie účinnosti, zdokonalenie systému a súlad s právnymi predpismi.

K účinnému znižovaniu rizika prispievajú zavedené kontroly, pričom úroveň rizika chyby sa odhaduje na menej ako 2 %.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

K znižovaniu rizika podvodov prispievajú osobitné kontroly. Činnosti a operácie, pri ktorých existuje väčšie riziko podvodov, podliehajú dôkladnejšiemu monitorovaniu a kontrole. Uvedený systém kontroly a povaha výdavkov v rámci priameho hospodárenia umožňujú vyhodnotiť pravdepodobnosť podvodu ako nízku.

Všetky operácie podliehajú prvostupňovej kontrole ex-ante v súlade s našimi finančnými tokmi. Kontroly prebiehajú tak na operačnej, ako aj na finančnej úrovni. Spustenie operačných postupov a ich overovanie prebieha na úrovni operačného riaditeľstva, zatiaľ čo spustenie finančných operácií a ich overovanie na úrovni finančnej jednotky v oddelení COMP R2.

Riziko podvodov sa posudzuje každoročne v rámci riadenia rizika.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

Existujúce rozpočtové riadky

V roku 2016 boli informačné systémy na podporu fungovania Európskej siete pre hospodársku súťaž financované z programu ISA² v rámci akcie ABCDE. Ďalšie náklady

vynaložené v súvislosti s fungovaním Európskej siete pre hospodársku súťaž sú financované z administratívnych výdavkov. Rovnaký princíp sa bude uplatňovať aj v období rokov 2017 až 2020. Vplyv návrhu na rozpočet po roku 2020 bude záležať od návrhu ďalšieho finančného rámca, ktorý predloží Komisia, ako aj od výsledku rokovaní o viacročnom finančnom rámci po roku 2020.

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok		Druh výdavkov		Príspevky	
	Okruh 1a	DRP/NRP ³	krajín EZVO ⁴	kandidátskych krajín ⁵	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
	26.030100	DRP	ÁNO	ÁNO	NIE	NIE

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok		Druh výdavkov		Príspevky	
	Okruh 5	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
	03.010211	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

Okruh viacročného finančného rámca	Číslo 1a	„Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“ ⁶
------------------------------------	----------	---

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

GR: COMP			Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Nasledujúce roky (platby)	SPOLU
•Operačné rozpočtové prostriedky							
Rozpočtový riadok 26.030100 ⁶	Závazky	(1)	1,000	1,000	1,000		3,000
	Platby	(2)	0,700	0,900	1,000	0,400	3,000
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z balíka prostriedkov určených na realizáciu osobitných programov ⁷							
SPOLU rozpočtové	Závazky	= 1 + 1a + 3	1,000	1,000	1,000		3,000

³ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁴ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁵ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny západného Balkánu.

⁶ Tieto sumy sú orientačné s výhradou ročného rozpočtového postupu a priorít stanovených v ročnom pracovnom programe ISA².

⁷ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie realizácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

prostriedky pre GR COMP	Platby	= 2 + 2a + 3	0,700	0,900	1,000	0,400	2,600
•Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	(4)	1,000	1,000	1,000		3,000
	Platby	(5)	0,700	0,900	1,000		3,000
•Administratívne rozpočtové prostriedky financované z balíka prostriedkov určených na realizáciu osobitných programov SPOLU		(6)	0	0	0		0
SPOLU rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU 1a viacročného finančného rámca	Závazky	=4 + 6	1,000	1,000	1,000		3,000
	Platby	=5 + 6	0,700	0,900	1,000	0,400	3,000

Okruh viacročného finančného rámca	5	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Nasledujúce roky (platby)	SPOLU
GR: COMP						
•Ľudské zdroje		0,759	0,759	0,759		2,277
•Ostatné administratívne výdavky		0,500	0,550	0,550		1,600
SPOLU GR COMP	Rozpočtové prostriedky	1,259	1,309	1,309		3,877
SPOLU rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU 5 viacročného finančného rámca	(Závazky spolu = Platby spolu)	1,259	1,309	1,309		3,877

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok N ⁸	Rok N + 1	Rok N + 2	Nasledujúce roky (platby)	SPOLU*
SPOLU rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHOV 1 až 5 viacročného finančného rámca	Závazky	2,259	2,309	2,309		6,877
	Platby	1,959	2,209	2,309	0,400	6,877

3.2.2. Odhadovaný vplyv na operačné rozpočtové prostriedky

Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené ďalej:

GR pre hospodársku súťaž nemôže poskytnúť úplný zoznam výsledkov, ktoré majú byť dosiahnuté na základe finančných intervencií, priemerných nákladov a počtu, ako sa vyžaduje v tomto oddiele, pretože ide o novú iniciatívu a neexistujú žiadne predchádzajúce štatistické údaje, z ktorých by bolo možné vychádzať.

V záujme podpory úzkej spolupráce v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž a optimálneho dosiahnutia výsledkov počítame okrem iného s týmito výdavkami:

- údržba, vývoj, hosting, prevádzkovanie a podpora centrálného informačného systému (systém Európskej siete pre hospodársku súťaž), a to v súlade s príslušnými normami v oblasti dôvernosti a bezpečnosti údajov. Predpokladom účinného a efektívneho fungovania Európskej siete pre hospodársku súťaž je jej interoperabilita,
- ďalšie administratívne náklady vynaložené v súvislosti s fungovaním Európskej siete pre hospodársku súťaž, ako napr.:
 - náklady na organizáciu zasadnutí;
 - zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže;
 - preloženie tlačenej materiálu do všetkých jazykov;
 - vydanie odporúčaných postupov/usmernení a ich preklad do všetkých jazykov;
 - následné prieskumy/štúdie/hodnotenia.

3.2.3. Odhadovaný vplyv na administratívne rozpočtové prostriedky

3.2.3.1. Zhrnutie

Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie dodatočných administratívnych rozpočtových prostriedkov.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené

⁸ Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína uskutočňovať.

zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení. Rovnaký princíp sa uplatňuje v prípade rozpočtových prostriedkov potrebných na pokrytie iných administratívnych výdavkov.

3.2.3.2. Odhadované potreby ľudských zdrojov

Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

	Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Neobmedzené trvanie (pozri bod 1.6) (pozri bod 1.6)
•Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)					
XX 01 01 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
XX 01 01 02 (delegácie)					
XX 01 05 01 (nepriamy výskum)					
10 01 05 01 (priamy výskum)					
•Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)⁹					
XX 01 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového balíka prostriedkov)					
XX 01 02 02 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)					
XX 01 04 yy ¹⁰	– ústredie				
	– delegácie				
XX 01 05 02 (ZZ, VNE, DAZ – nepriamy výskum)					
10 01 05 02 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)					
Iné rozpočtové riadky (uved'te)					
SPOLU	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	AD – Monitorovanie, koordinácia Európskej siete pre hospodársku súťaž AST - IT projektový manažér pre systémy na podporu fungovania Európskej siete pre hospodársku súťaž, koordinácia zasadnutí v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž
Externí zamestnanci	N

⁹ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

¹⁰ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.4. *Súlady s platným viacročným finančným rámcom*

Návrh/iniciatíva je v súlade s platným viacročným finančným rámcom a súčasným finančným plánom programu ISA², nie sú potrebné žiadne dodatočné zdroje.

3.2.5. *Príspevky od tretích strán*

Návrh/iniciatíva ne zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.

3.3. **Odhadovaný vplyv na príjmy**

Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.